Τὸ φύλλον δραχμ. 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 ½ πέννες
Τὸ πρῶτον φύλλον κάθε μηνὸς δωδεκασέλιδον, ἐπίσης δραχ. 2.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 80. Ἑξάμηνος δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος | *Ἐν Ἀθήναις, 3 Σεπτεμβρίου 1927* | *Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 40*

ΜΟΚΟΚΟ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Αὐτοὶ ἤξεραν, βλέπετε, πὼς ἀντιπροσώπευε ὁλόκληρη περιουσία.

Μόνο τὰ δυὸ ἀραπάκια δὲν ἦταν καθόλου ἐνθουσιασμένα. Αὐτὰ περίμεναν νὰ ἰδοῦν χρυσάφι, λαμπρὰ πετράδια, μαργαριτάρια ἢ πολύτιμα ὑφάσματα, σὰν αὐτὰ ποὺ εἶχαν τὰ καραβάνια ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους. Κοίταζαν μὲ πολλὴ δυσπιστία τὸ ἁπλὸ αὐτὸ χαρτάκι, ποὺ τὸ εἶχαν ἀλλάξει μὲ τὸ ἀγαπημένο τους διαμάντι. Ἄραγε μήπως εἶχαν πέσει ἄλλη μιὰ φορὰ θύματα ἀπάτης καὶ μήπως ἔμελλαν πάλι νὰ βγοῦν ψεύτικες οἱ ἐλπίδες τους;

Βλέπετε, εἶχαν πολλὴ πικρὴ πεῖρα τὰ δυὸ ἀραπάκια καὶ δὲν ἤξεραν πιὰ τί ἔπρεπε καὶ τί δὲν ἔπρεπε νὰ πιστεύουν.

Ὁ Αὔγουστος κι' ὁ Πούμ-Πούμ κάθησαν καὶ ἐξήγησαν στὸ Μοκοκὸ τί εἶναι τσὲκ καὶ τὸν ἔπεισαν ὅτι δὲν εἶχε παρὰ νὰ παρουσιασθεῖ στὸ ταμεῖο τῆς Τραπέζης μ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ καὶ θὰ τοὔδιναν εὐθὺς ὅ,τι ζητοῦσε: χρυσάφι, νομίσματα, χαρτονομίσματα, ποὺ μ' αὐτὰ θ' ἀγόραζε ὅ,τι ἤθελε. Ὁ Μοκοκὸ ἐπείσθηκε.

— Πλούσιος ἐγώ, εἶπε, πλούσιοι ὅλοι ἐσεῖς!

Δὲν εἶχε τελειώσει καλὰ-καλὰ κι' ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἄρπαξε στὰ χέρια του, τὸν φίλησε στὰ δυὸ μάγουλα καὶ τὸν ἔδωσε στὸ διπλανό του. Ἔτσι τὸ βασιλόπουλο ἔκανε τὸ γύρο τοῦ τραπεζιοῦ. Κι' ἡ κυρὰ-Γρίπω ἀκόμη τὸν χάϊδεψε μὲ καλοσύνη.

Ὅταν ἡσύχασε, ὁ Μοκοκὸ, ἔσκυψε στὴν Ἰσλὲ καὶ τῆς εἶπε σιγὰ-σιγά:

— Ἐμεῖς διόλου δὲν ἀλλάξαμε καὶ τώρα ὅλοι εἶναι καλοὶ μαζί μας.

Ὁ μικρὸς ἀφρικανὸς ἔκανε τώρα τὴ γνωριμία του μὲ τὴ μεγάλη Δύναμη τῆς ἐποχῆς μας ποὺ λέγεται Πλοῦτος.

Στὴ μέση τοῦ φαγητοῦ, ὁ Μοκοκὸ σηκώθηκε καὶ ἔβγαλε ἕνα μικρὸ λόγο:

— Φίλοι δικοί μου, εἶπε, ὅταν ἐγὼ θαρροῦσα ὅτι πατέρας δικός μου εἶναι βασιλιάς, εἶχα διορίσει ἐσένα, Ἡρακλῆ, στρατηγό μου, ἐσένα, Αὔγουστε, γραμματέα μου, ἐσένα, Πούμ-Πούμ, ὑπασπιστή μου. Τώρα ἐγὼ πλούσιος καὶ θέλω νὰ ἔχω στρατηγό, γραμματέα καὶ ὑπασπιστή... Ποιὸς θέλει νὰ ἔρθει μαζί μου στὸ Ἀκουτονάρ, νὰ πολεμήσουμε τοὺς ἐχθρούς μας; Ὅποιος ἀγαπᾶ Μοκοκό, ἔρχεται μαζί του!

Ἀληθινὸ πανδαιμόνιο ἀκολούθησε αὐτὰ τὰ λόγια. Ὅλοι φώναζαν μ' ἐνθουσιασμό, ὅτι θ' ἀκολουθοῦσαν τὸ Μοκοκὸ ὡς τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου.

Ὁ Αὔγουστος ὅμως σηκώθηκε καὶ εἶπε, ἥσυχα κι' ἐπίσημα:

— Σύντροφοί μου, ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ Τόφφα μᾶς προτείνει νὰ μᾶς πάρει μαζί του στὴν Ἀφρική, νὰ πολεμήσουμε γιὰ νὰ πάρει πίσω τὸ βασίλειό του. Τὸ ταξίδι αὐτὸ εἶναι τολμηρὸ κι' ὁ ἀγώνας μας θὰ χει πολλοὺς κινδύνους. Εἶστε ἀποφασισμένοι νὰ τὸν ἀκολουθήσετε;

— Ναί! ἀποκρίθηκαν ὅλοι μαζί.

— Πολὺ καλά! εἶπε τότε ὁ Αὔγουστος.

Καὶ γυρίζοντας στὸ Μοκοκό, πρόσθεσε μὲ σοβαρότητα:

— Μένει τώρα, πρίγκιπα, νὰ διορίσεις τὸν ἀρχηγὸ αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας, γιατὶ σὺ βέβαια εἶσαι πολὺ νέος καὶ ἄπειρος.

Ὁ μικρὸς πρίγκιπας δὲν ἐδίστασε:

— Σύ, εἶπε. Σύ, ἀρχηγὸς δικός μου!

— Ναί, ναί, ὁ Αὔγουστος! φώναξαν κι' οἱ ἄλλοι.

Ὁ παλιάτσος ἔκαμε μιὰ ὑπόκλιση στοὺς συναδέλφους του κι' ὕστερα εἶπε στὸ Μοκοκό, μὲ βαθύτατη σοβαρότητα:

— Πρίγκιπα, δέχομαι τὴν τιμὴ ποὺ μοῦ κάνεις, καὶ σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι θὰφιερώσω ὅλη τὴ δύναμη καὶ τὴν ἀφοσίωσή μου γιὰ νὰ πάρεις τὸ θρόνο τοῦ πατέρα σου.

Ὁ Μοκοκὸ τότε πρόσθεσε, μὲ ἄγρια ὁρμή:

— Ν' ἀγοράσετε γρήγορα ὅπλα, κανόνια, κι' ὅ,τι ἄλλο ξέρουν οἱ λευκοί, γιὰ νὰ σκοτώσουμε τοὺς ἐχθρούς μας τοὺς Μπαταμπούμ!

Ὕστερ' ἀπ' αὐτά, οἱ κλάουν ἀποφάσισαν νὰ εἰδοποιήσουν τὸ ἴδιο βράδυ, μετὰ τὴν παράσταση, ὅτι θὰφευγαν ἀπὸ τὸ τσίρκο Φερνάντι.

— Θὰ χαλάσει τὰ μοῦτρα του ὁ διευθυντής μας, εἶπε ὁ Αὔγουστος.

— Πιθανό! ἀπάντησε μὲ τουπὲ ὁ Ἡρακλῆς, ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ γινόμαστε στρατηγοὶ κι' αὐλάρχες, θὰ καταλάβει ὅτι εἶναι λογικὸ νὰ προτιμήσουμε αὐτὲς τὶς θέσεις.

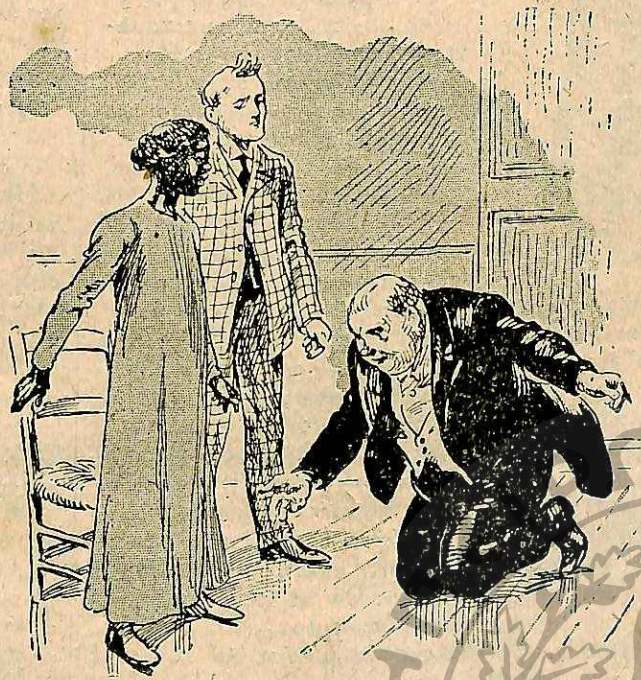

«—Ὦ, εὐχαριστῶ! φώναξε ὁ κατεργάρης...» (Σελ. 350, στ. β'.)

— Κι' ὕστερα, πρόσθεσε ὁ Πούμ-Πούμ, θὰ εἶναι ***βέρυ*** ὡραία νὰ ταξιδέψουμε καὶ νὰ ἰδοῦμε νέες χῶρες... Ἐδῶ πέρα βγάλαμε ἀράχνες ἀπὸ τὴν ἀκινησία.

Οἱ φίλοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ συζητοῦν τὰ σχέδιά τους, ὅταν ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ φάνηκε ἡ μορφὴ τοῦ Πατατούκα.

Τὸ ἔχουμε ἀφίσει τὸ πρόσωπο αὐτό, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ οἱ παλιάτσοι τὸ φυλάκισαν στὸ δωμάτιό του. Ὁ καϊμένος ὁ «καθηγητὴς» εἶχε δεχθεῖ φιλοσοφικὰ τὴ φυλάκιση αὐτή, ποὺ ἄλλωστε γινόταν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα καὶ χαλαρότερη.

Ἀπάνω στὶς ἀγωνίες καὶ στὸ κυνηγητὸ τοῦ διαμαντιοῦ, οἱ παλιάτσοι εἶχαν ξεχάσει νὰ κλειδώσουν τὴ φυλακή του, κι' ὅμως ἐκεῖνος δὲν τόσκασε!

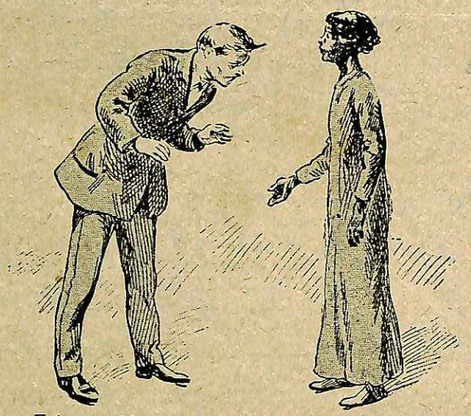

«—Πρίγκιπα, δέχομαι τὴν τιμή...» (Σελ. 349, στ. γ'.)

Ἄ, ἤξερε καλὰ τοὺς νόμους ὁ φίλος! Εἶχε πεποίθηση ὅτι ὁ νόμος δὲν τὸν ἔπιανε κι' ὅτι δὲ μποροῦσε νὰ κατηγορηθεῖ γιὰ μιὰ συγκεκριμμένη ἀξιόποινη πράξη. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴν κάθεται νὰ τρώει καὶ νὰ πίνει μ' ἔξοδα τῶν παλιάτσων; Καὶ ποιὸς ἤξερε ἂν δὲν ἔμελλε κάτι νὰ ὠφεληθεῖ κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴν καλὴ τύχη τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων;

Κι' ἀληθινά, οἱ παλιάτσοι τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ κέφι καὶ μὲ γέλια.

— Νά τος! Νά τος ὁ κατεργάρης!

Ὁ Πατατούκας πῆρε τὸ πιὸ μαζεμμένο κι' ἀξιολύπητο ὕφος, ἔκαμε μάλιστα καὶ τὸν συγκινημένο καὶ εἶπε:

— Ναί, ἐγὼ εἶμαι... Θέληση νἀρθῶ νὰ σᾶς πῶ πόσο εἶμ' εὐτυχὴς ποὺ βρήκατε τὸ διαμάντι...

— Δὲν κοπίασες καὶ πολὺ τοῦ λόγου σου γι' αὐτό, εἶπε ὁ Ἡρακλῆς.

Τότε ὁ σοφὸς «καθηγητὴς» ἔδγαλε τὸ μαντήλι του, σκούπισε τάχα τὰ δάκρυά του καὶ εἶπε:

— Ὤ, πρίγκιπα Μοκοκό, συχώρεσέ με... Τ' ὁμολογῶ, φέρθηκα ἄσχημα μαζί σου... Μ' ἔπιασε ἕνα εἶδος τρέλλας, ὅταν βρέθηκα μὲ τόσα πλούτη στὰ χέρια μου, ἐγὼ ποὺ δὲν εἶχα ποτὲ κατοστάρικο στὴν τσέπη μου. Σ' ἄφισα, μὰ σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι εἶχα σκοπὸ νὰ ξαναγυρίσω, ἀφοῦ θὰ κέρδιζα μεγάλα ποσὰ στὰ χαρτιά. Συγχώρησέ με, πρίγκιπα, σὲ βεβαιώνω πὼς εἶμαι περισσότερο δυστυχισμένος καὶ λιγώτερο ἔνοχος παρ' ὅσο μὲ νομίζεις.

Ἡ σπαραχτικὴ αὐτὴ ἐξομολόγηση ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμά της.

Ὁ Μοκοκὸ γύρισε στὸν παλιὸ παιδαγωγό του καὶ τοῦ εἶπε:

— Πατατούκα, ἐγὼ συχωρῶ ἐσένα.

— Ὤ εὐχαριστῶ!.. φώναξε ὁ κατεργάρης.

Ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ Τόφφα σήκωσε τὸ χέρι.

— Στάσου! εἶπε. Ἐγὼ συχωρῶ, ἀλλὰ μὲ μιὰ συμφωνία.

— Ποιά; ρώτησε ὁ πρώην καθηγητής, κάπως ἀνήσυχος.

— Ἐσὺ καταταχθεῖς στρατιώτης στὸ στρατό μου μὲ ἀρχηγὸ τὸ στρατηγὸ δικό μου Ἡρακλῆ...

Ὁ Ἡρακλῆς σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἐνθουσιασμένος μ' αὐτὴ τὴν πρόταση.

—Ἔξοχα! φώναξε χτυπώντας τὸν ὦμο τοῦ Πατατούκα. Ὁ μικρὸς πρίγκιπας βρῆκε τὸ μόνο μέσο γιὰ νὰ ξεφορτωθοῦμε αὐτὸν τὸν κανάγια. Θὰ τὸν «ντύσουμε», θὰ τοῦ δώσουμε κι' ἕνα τουφέκι, καὶ θὰ τὸν πάρουμε νὰ πολεμήσει τοὺς Μπαταμπούμ! Ὄχι, παίζουμε!

— Σᾶς εὐχαριστῶ! ἀποκρίθηκε ὁ Πατατούκας, ποὺ δὲν ἦταν πολὺ ἐνθουσιασμένος μὲ τὴν κακούργα του τύχη.

Σὲ λίγο πρόσθεσε:

— Δὲν θὰ γίνω λαμπρὸς στρατιώτης. Δὲν εἶμαι πιὰ νέος, εἶμαι χοντρὸς καὶ δὲν ἔχω κάμει καὶ τὴ θητεία μου.

—Ἕνας λόγος παραπάνω, ἀπάντησε ὁ Ἡρακλῆς, γὰ τὴν κάμεις τώρα τὴ θητεία σου. Θὰ σὲ κάμω ἐγὼ πρώτης γραμμῆς πολεμιστή.

Ὁ Αὔγουστος μίλησε κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του.

— Πατατούκα, εἶπε, αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο μέσο, ποὺ σοῦ ἀπομένει γιὰ νὰ κερδίσεις τὴ συγγνώμη καὶ νὰ γλυτώσεις τὴν τιμωρία ποὺ ἀξίζουν τὰ σφάλματά σου. Ἂν δέχεσαι νὰ φύγεις μαζί μας, πάει καλά. Ἂν ὄχι, εἶμαστε ὑποχρεωμένοι, πρὶν φύγουμε ἀπὸ τὸ Παρίσι, νὰ ἐπιδώσουμε μιὰ μήνυση ἐναντίον σου στὴν Εἰσαγγελία.

Ὁ ψευτοκαθηγητὴς συλλογίστηκε μιὰ στιγμή.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΓΑΛΛΙΚΑ

Ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης, ὁ περίφημος μεταφραστὴς τῆς «Ἰλιάδας», Ρωμιὸς ὥς τὸ κόκκαλο, δὲν μπορεῖ νὰ χωνέψῃ τοὺς μισο-Ρωμιοὺς ποὺ ἀνακατεύουν στὴν ὁμιλία τους γαλλικὲς λέξεις.

Κάποτε, ταξιδεύοντας στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἑλλάδας, μπῆκε σ' ἕνα χάνι βουνήσιο. Ἀλλὰ φανταστῆτε τὴν ἔκπληξη καὶ τὴν ἀγανάκτησή του, ὅταν, δίνοντας στὸ μικρὸ ὑπηρέτη ἕνα γενναῖο π ο υ ρ μ π ο υ ά ρ, — ἔ καὶ νὰ μᾶκουγε καὶ μένα ποὺ τὸ λέω ἔτσι! — τὸν ἄκουσε νὰ τοῦ λέει:

— Μ ε ρ σί, κύριε!

Τὸν ἀρχισε:

— Τ' εἶν' αὐτά; Ὥς ἐδῶ-πάνου, ὤ; τὰ βουνά σας, ἔφτασε ἡ ξενομανία τῆς Ἀθήνας; Δὲν ντρέπεσαι σύ, ρωμιόπουλο, χωριατόπουλο, νὰ λὲς μ ε ρ σὶ σὰ Φράγκος;

Κι' ὁ μικρός, ἀφοῦ ἄκουσε σκύβοντας ὅλη αὐτὴ τὴν κατσάδα, ἐπρόφερε μὲ συναίσθηση καὶ συντριβή:

— Π α ρ ν τ ό ν!

Ἔ, οὔτε ὁ Πάλλης δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ. Γέλασε κι' αὐτός, ὅπως γελᾶτε τώρα σεῖς...

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΝΗΣΙ

Στὸ μικρὸν Ἀνδρέα Ἀδοσίδη

Ἡ γιαγιὰ αὐτὸ δὲν τὸ θυμᾶται. Ὅσο κι' ἂν νομίζουμε πὼς ὅλα τὰ ἔχει ἰδεῖ κι' ὅλα τὰ ἔχει γνωρίσει, τὸ Σταυρονῆσι δὲν τὄφταση, δὲν πάτησε κεῖ μὲ τὸ πόδι της, δὲν εἶδε μὲ τὰ μάτια της πῶς ἦταν τὸ λιμανάκι του, τὰ καΐκια του, μήτε κι' ἡ πόρτα τῆς ἐκκλησιᾶς του.

Ναί, μὰ ἡ γιαγιὰ εἶχε κι' αὐτή, λέει, κάποτε γιαγιά, ποὺ ἐκείνη τὸ εἶχε ἰδεῖ μὲ τὰ μάτια της τὸ Σταυρονῆσι, κι' ὅσα τῆς ἔλεγε ἦταν ἀληθινὰ κι' ὄχι παραμύθια.

Αὐτὸ κάποτε ἔγινε. Μὰ πᾶνε τόσα χρόνια, ὥστε ἔμεινε πιὰ μοναχὰ στὴ θύμηση τῶν πιὸ γέρων κι' οἱ πιὸ νέοι τύχαινε νὰ μὴν ἔχουν ἀκούσει σχεδὸν ποτὲ γιὰ τὸ ὄμορφο ἐκεῖνο νησάκι. Μὰ τὸ πρᾶγμα ἔγεινε πάλι πολὺ γνωστό, ἀπὸ τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ποὺ ἕνα καΐκι τοῦ χωριοῦ μας γύρισε στὸ λιμάνι τσακισμένο ἀπὸ τὴ φουρτούνα. Οἱ ψαράδες ἦταν σὰν τρελλοί. Μάζεψαν ὅπως-ὅπως τὰ ψάρια, ἔδεσαν τὸ παλαμάρι στὴ ρίζα ἑνὸς δέντρου κοντὰ στ' ἀκρογιάλι κι' ἔτρεξαν μουσκεμένοι καὶ σὰν πτώματα, στὸ καφενεδάκι, νὰ ζεσταθοῦν, νὰ πάρουν ἀναπνοὴ καὶ νὰ ποῦν, νὰ ποῦν ὅπου θἄβρισκαν, ὅ,τι εἶχαν ἰδεῖ. Ὅ,τι εἶχαν ἰδεῖ!..

Μὰ πῶς νὰ τὸ ποῦν αὐτό; Θὰ τοὺς

περνοῦσαν γιὰ τρελλούς, Θεέ μου, νὰ τὄλεγαν σοβαρά, ὅτι μέσα στὴ φουρτούνα ποὺ πάλεβαν γιὰ νὰ φέρουν τὸ καΐκι στὸ λιμάνι, εἶχαν ἰδεῖ, Θεέ μου! ἕνα μικρὸ σιδερένιο σκοῦρο σταυρό, νὰ πρεβάλλει ἀνάμεσα σὲ δυὸ πελώρια κύματα. Στεκόταν ἐκεῖ ἀκίνητος κι' ἀπείραγος μέσα στὰ ὑδάτινα βουνά, σὰν νὰ ἦταν καρφωμένος γερὰ μ' ἕνα πελώριο καρφὶ στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας!

Εἶπαν πὼς ἔτσι τοὺς ἐφάνηκε. Μὰ βέβαια δὲ γίνεται νὰ γελάστηκαν κι' οἱ τρεῖς, Ζύγωσαν ὅσο μπόρεσαν, ξαναεῖδαν ἄλλη μιὰ στιγμὴ τὸν ἀσάλευτο σταυρὸ (σὰν σιδερένιος, σὰν σκουριασμένος!) νὰ στέκει σ' ἕνα βαθούλωμα τῶν νερῶν κι' ὕστερα νὰ σκεπάζεται πάλι ἀπ' ἕνα κῦμα.

Ὁ πιὸ νέος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶπε νὰ τὸ φάξουν μὲ τὸ κουπί, νὰ ἰδοῦν ἂν ἦταν «πράμα ἀληθινό». Μὰ τέτοιες ὧρες, ποὺ τὰ πανιὰ πήγαιναν νὰ σκιστοῦν, ποιὸς εἶχε τὸ κουράγιο γιὰ παρόμοιες δοκιμές; Σταυροκοπήθηκαν καὶ τράβηξαν τὸ δρόμο τους. Θὲς ἦταν θάμα, θὲς ὁ καιρός, ἡ φουρτούνα λιγόστεψε κι' ἔσωσαν νἀρθοῦν στὸ λιμανάκι. Μά, Θεέ μου, ἡ ψυχή τους ἦταν βγαλμένη πιά, τὸ μυαλό τους εἶχε θολώσει: τί γύρευε ὁ σταυρὸς αὐτός, ὁ ἀληθινός, ὁ ὀρθιος, ὁ καρφωμένος μέσα στὰ κύματα;

Τὸ εἶπαν, ναί, ὅσο πιὸ καθαρὰ μπόρεσαν. Μαζεύτηκαν οἱ ἄλλοι γύρω τους καὶ τοὺς κοίταζαν, δύσπιστοι. Ἕνας εἶπε:

— Ἔχω ἰδεῖ ἐγὼ σταυροὺς καὶ σταυρουδάκια, ἀπάνω στὶς φουρτούνες, ἄλλο τίποτα! Κάνετε δουλειά σας! Αὐτὰ γίνονται!

— Ναί, πρόσθεσε ἄλλος, ἀπάνω στὴν τρομάρα του κανείς...

Καὶ γέλασε μὲ κέφι.

Πῶς νὰ τὸ παρεδεχθοῦν τώρα, πὼς αὐτὸ ὅλο ἦταν ἀπὸ τὴν τρομάρα τους; Ὤ, ναί, μποροῦσε νὰ σαλέψει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου!

Ναί, μὰ ὁ γέρο-Μαθιὸς ἦταν ἐκεῖ κι' ἄκουγε μὲ τὸ ναργιλὲ στὸ χέρι. Τὰ ζαρωμένα μάτια του κοίταζαν κι' ἄκουγαν μαζί. Τέλος τοὺς φώναξε καὶ τοὺς μάζεψε ὅλους τριγύρω του:

— Νἀκούσω, εἶπε, τί ἔτρεξε;

Τοῦ τὰ διηγήθηκαν πάλι μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σίγμα. Ναί, μὰ αὐτὸς τὰ εἶχε ἀκούσει ὅλα ἀπὸ πρὶν κι' εἶχε ἕτοιμο τὸ τί θἄλεγε:

— Οὔτε νεραϊδικό, οὔτε τρομάρα, οὔτε τίποτα ἀπ' αὐτά! εἶπε σιγὰ-σιγὰ μὲ τὰ τρεμάμενα χείλη του, σὰν νὰ μασούλιζε τὶς λέξεις του. Τρεῖς φορὲς τὸν ἔχω ἰδεῖ ἐγὼ τὸ σταυρὸ τῆς Χάρης της! Ἀκοῦτε, τρεῖς φορές, χωριστὰ τὴν καθεμιά! Εἶναι ἡ Παναγιά, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σταυρονησιοῦ!

— Ἄ, τὸ Σταυρονήσι! ἔκαμαν μερικοὶ καὶ σήκωσαν τὰ μάτια τους.

Ναί, τὸ θυμόνταν τώρα. Κι' αὐτοὶ κάποτε εἶχαν ἀκούσει νὰ λὲν γιὰ ἕνα νησάκι, ποὺ ἀπὸ πολλὰ χρόνια εἶχε βουλιάξει μέσα στὸ πέλαγος ξαφνικὰ ξαφνικά, μαζὶ μὲ ὅλους τους νησιῶτες, μὲ ὅλα τὰ σπίτια, μὲ ὅλη τὴ ζωή του. Ναί, τὄξεραν τὸ Σταυρονῆσι, μὰ ἦταν μιὰ ἱστορία μισοσβυσμένη μέσα στὰ σύννεφα τῶν περασμένων χρόνων, ἦταν σὰν ὄνειρο καὶ σὰν παραμύθι. Καὶ τώρα ποὺ τἄκουγαν σὰν κάτι κοντινὸ καὶ πραγματικό, ἄνοιγαν τόσα τὰ μάτια τους, σὰ νἄβλεπαν ξαφνικὰ ἕνα παραμύθι νὰ ζωντανεύει, σὰ μιὰ σκιὰ νὰ παίρνει σάρκα καὶ κόκκαλα.

— Τὸ Σταυρονήσι! εἶπε κάποιος γέρος. Μὰ εἶναι σωστὴ αὐτὴ ἡ ἱστορία; Τὴν ἔχω ἀκούσει παιδάκι.

Ὁ γέρο-Μαθιὸς μέριασε τὸ τσιμπούκι τοῦ ναργιλὲ ἀπὸ τὸ στόμα του, καὶ πῆρε ἕνα ὕφος, μὰ ἕνα ὕφος! Πόση καταφρόνια, πόση συγκρατημένη ὀργὴ καὶ πόσο οἶκτο ἔδειξαν ἀλήθεια αὐτὲς οἱ ἄκρες τῶν χειλιῶν του, ποὺ χαμήλωσαν εἰρωνικὰ μαζὶ μὲ τὰ μουστάκια του. Τὰ φουντωτὰ ἄσπρα φρύδια του μαζεύτηκαν κι' ἔσμιξαν.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Μ'.

Ἡ νύχτα εἶχε προχωρήσει. Οἱ σάλπιγγες κι' οἱ καμπάνες εἶχαν σωπάσει. Σ' ὅλη τὴν πόλη βασίλευε τρόμος, ἀγωνία, ἡσυχία καὶ σκοτεινιά.

Ἀλλὰ σὲ λίγο ἄρχισε μιὰ μεγάλη κίνηση. Ἑτοιμαζόταν βιαστικὰ «ὁ στρατὸς τῆς πολιορκίας».

Οἱ δεκαπέντε χωροφύλακες τοῦ κ. Ἀστυνόμου, μὲ ὅλο τους τὸν ὁπλισμό, εἶχαν παραταχθεῖ στὴν Πλατεῖα, «ἀραία-ἀραία καὶ μακρέα γιὰ νὰ φαίνωνται καμμιὰ τριανταρέα»... Ἀντικρύ τους εἶχαν παραταχθεῖ κι' ὅλοι οἱ στρατιῶτες τοῦ κ. Φρουράρχου.

Ἀπὸ τὸ Ταμεῖο, τὸ Τελωνεῖο, τὶς Τράπεζες, εἶχαν πάρει τοὺς φρουροὺς καὶ τοὺς εἶχαν ἀντικατασταστήσει μὲ πολίτες ποὺ τοὺς ὅπλισαν μὲ ὅ,τι βρῆκαν.

Ὅπλισαν ἀκόμα καὶ ὅσους μποροῦσαν νὰ «φέρουν ὅπλα», — νέους, ἄντρες καὶ μεσόκοπους παλικαράδες, ποὺ εἶχαν κάνει στὸ στρατό,—καὶ σχημάτισαν μ' αὐτοὺς ἕνα σῶμα «ἐφεδρείας» γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο.

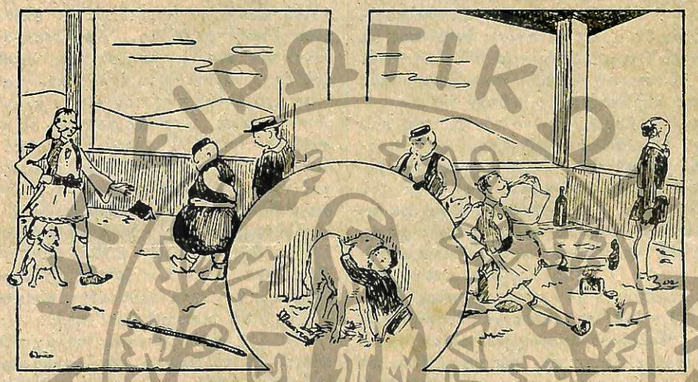

Σκίτσο τοῦ *Μακντόφ*. (Α' Βραβεῖον Μ. Διαγ. Ζωγραφικῆς)

Στὸ σῶμα αὐτὸ κατατάχθηκε κι' ὁ Τάκης ὁ Καραμανίκας, ποὺ ριψοκινδύνευε ὁ καιμένος τὴ ζωή του γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸν ἀδερφό του ἀπὸ τὰ χέρια τῶν λῃστῶν...

Μετρήθηκαν: Δεκαπέντε οἱ χωροφύλακες καὶ τριάντα οἱ στρατιῶτες, σαρανταπέντε· καὶ πενήντα οἱ ἔφεδροι, τὸ ὅλον ἐνενηνταπέντε. Κατὰ τὴ γνώμη τῶν ἀρχηγῶν, ἦταν ἀρκετοὶ γιὰ νὰ πολιορκήσουν τὸ μικρὸ λόφο καὶ νὰ τὰ βάλουν μὲ τοὺς λῃστὲς ἐκείνους, ποὺ δὲν θἄταν περισσότεροι ἀπὸ τριάντα.

Καὶ σιγά, ἀθόρυβα, σιωπηλά, ξεκίνησαν.

— Ὁ Θεὸς μαζί σας! Πάντα νικητές! τοὺς εὐχόνταν οἱ πολίτες ποὺ τοὺς ἔβλεπαν νὰ περνοῦν.

Καὶ πολλοὶ ἔπαιρναν θάρρος, ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ ἀκολουθοῦσαν ἀπὸ μακριὰ τὸν στρατὸ τῆς σωτηρίας...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

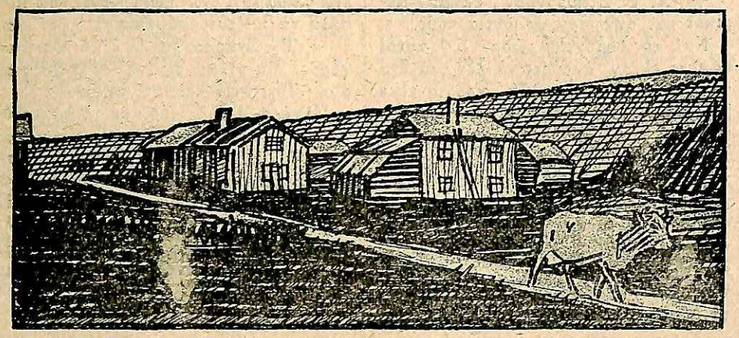

Ἡ ἀγελάδα ποὺ ἔχασε τὴν κυρά της.

ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβεῖον Νομπὲλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ καλύβα ἄραγε στὸ Σματλαντ, ποὺ τῆς εἶχε βάλει φωτιά, μην ἦταν δική τους; Θυμόταν καλὰ ποὺ τὰ παιδιά τοῦ μίλαγαν γιὰ μιὰ καλυβούλα ποὺ εἶχαν σ' αὐτὸ τὸν τόπο. Θὰ εἶχαν ἔρθει λοιπὸν καὶ τὰ δυὸ μαζὶ γιὰ νὰ ξαναϊδοῦν τὴν πατρίδα τους, καὶ μόλις ἔφθασαν, εἶδαν τὸ σπίτι τους νὰ καίγεται. Ἄχ, τί μεγάλος πόνος θἄταν αὐτὸς γιὰ τὰ παιδιά! Καὶ σ' αὐτὸ ἔφταιγε ὁ Νίλς. Ἔνοιωθε μεγάλη λύπη γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ συλλογιζόταν ὅτι μόλις ξαναγίνει ἄνθρωπος, θὰ κανεῖ ὅ,τι μπορέση γιὰ τὰ δυὸ παιδιά.

Ὕστερα ἡ σκέψη του ξαναγύρισε στὶς καρακάξες, κι' ὅταν συλλογιζόταν τὸν δυστυχισμένο τὸν Κούτα, ποὺ τοῦ εἶχε σώσει τη ζωὴ καὶ ποὺ σκοτώθηκε μόλις ἔγεινε ἀρχηγός, τὰ δάκρυα ἀνέβαιναν χωρὶς νὰ θέλει στὰ μάτια του. Ἄχ, ἀλήθεια, εἶχε τραβήξει πολλὰ αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες. Ἀλλὰ τοῦ ἔτυχε καὶ μιὰ μεγάλη εὐτυχία: Ὁ ἄσπρος χήνος καὶ ἡ Ἀβροπούπουλη τὸν εἶχαν ξαναδρεῖ!

Ὁ χήνος τοῦ τὰ εἶχε διηγηθεῖ ὅλα. Μολις οἱ ἀγριόχηνες εἶδαν πὼς ὁ μικρὸς εἶχε χαθεῖ, ρώτησαν ὅλα τὰ μικρὰ ζῶα τοῦ δάσους μὴν τὸν εἶδαν, καὶ κεῖνα τοὺς εἶπαν πὼς τὸν εἶχαν κλέψει ἕνα κοπάδι καρακάξες καὶ πὼς τὸν εἶχαν πάρει μαζὶ τους. Οἱ καρακάξες ὅμως δὲν φαινόταν πιὰ πουθενὰ καὶ κανένας δὲν ἤξερε κατὰ ποῦ εἶχαν τραβήξει. Γιὰ νὰ βρεθεῖ λοιπὸν ὁ Νίλς ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ γρήγορα, ἡ Ἄκκα διέταξε τὶς ἀγριόχηνες νὰ σκορπισθοῦν καὶ νὰ πετοῦν πάντα δυὸ-δυὸ ψάχνοντας σ' ὅλες τὶς μεριές. Ἀφοῦ ἔψαχναν δυὸ μέρες, εἴτε θὰ τὸν εἶχαν βρεῖ, εἴτε ὄχι, ἔπρεπε νὰ μαζευτοῦν ὅλες στὸ βορειοδυτικὸ Σματλαντ, σὲ μιὰ βουνοκορφὴ ποὺ μοιάζει μὲ γκρεμισμένο πύργο καὶ λέγεται Τάμπεργκ. Κι' ἀφοῦ ἡ Ἄκκα τοὺς ὡδήγησε πῶς νὰ βροῦν τὸ δρόμο γιὰ νὰ πάνε στο Τάμπεργ, οἱ ἀγριόχηνες χωριστήκανε.

Ὁ ἄσπρος χῆνος εἶχε διαλέξει γιὰ σύντροφό του τὴν Ἀβροπούπουλη. Κι' οἱ δυό τους ξεκίνησαν πολὺ ἀνήσυχοι, κι' ἐνῷ πετοῦσαν πέρα-δῶθε μὴ ξέροντας κατὰ ποῦ νὰ τραβήξουν, ἄκουσαν μιὰ τσίχλα ποὺ στεκόταν ἐπάνω σ' ἕνα κλαρί, νὰ φωναζει καὶ νὰ βρίζει, γιατὶ κάποιος, ποὺ λέγει ὅτι τὸν ἄρπαξαν οἱ καρακάξες, τὴν εἶχε περιγελάσει. Τὰ δυὸ πουλιὰ ρώτησαν τὴν τσίχλα κατὰ ποῦ εἶχε τραβήξει αὐτὸς ποὺ τὴν κορόϊδεψε κι' ἐκείνη τοὺς ἔδειξε τὸ δρόμο. Ἀργότερα συνάντησαν ἕνα ἀγριοπερίστερο καθὼς καὶ ἕνα ψαρόνι ποὺ ἔκλαιγαν, γιατὶ ἕνας ποὺ ἔλεγε πὼς τὸν εἶχαν κλέψει οἱ καρακάξες, εἶχε περιγελάσει τὸ κελάδημά τους. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Φίλιππας κι' ἡ Ἀβραπούπουλη μπόρεσαν νὰ βροῦν τὸ δρόμο ποὺ εἶχε πάρει ὁ Νίλς ὥς τὸ Σουννέρμπο.

Μόλις βρηκαν τὸν Νίλς, τὰ δυὸ πουλιὰ τράβηξαν βορεινὰ γιὰ νὰ πάνε στὸ Τάμπεργκ. Ἀλλὰ ὁ δρόμος ἦταν μακρὺς καὶ ἡ νύχτα τοὺς εἶχε προφτάσει πρὶν νὰ φτάσουν ἐκεῖ πέρα.

— Ἄχ, νὰ φθάναμε τοὐλάχιστον αὔριο, θὰ τέλειωναν τὰ βασανα μας, σκέφθηκε ὁ Νίλς καὶ χώθηκε βαθύτερα στὸ ἄχυρο γιὰ νὰ ζεσταθῆ.

Ἡ ἀγελάδα ὡστόσο δὲν εἶχε ἡσυχάσει καὶ τώρα ἄρχισε ξαφνικὰ νὰ μιλᾷ στὸν Νίλς:

— Κάποιος ἀπὸ σᾶς εἶπε πρὶν ὅτι εἶναι νάνος. Ἂν εἶναι στἀλήθεια νάνος, τότε θὰ ξέρει νὰ μὲ κοιτάξει λιγουλάκι.

— Μὰ τί σοῦ λείπει; ρώτησε ὁ Νίλς.

— Καὶ τί δὲν μοῦ λείπει, εἶπε ἡ ἀγελάδα. Οὔτε μὲ ἄρμεξαν, οὔτε μὲ πότισαν, οὔτε φαΐ μοῦ βλανε ἀπόψε οὔτε ἄχυρο. Κατὰ τὸ σούρουπο ἦρθε ἡ κυρά μου μέσ' στὸ σταύλο, ἀλλὰ αἰσθανόταν τόσο ἄσχημα τὸν ἑαυτό της, ποὺ γύρισε ἀμέσως σπίτι κι' ἀπὸ τότε δὲν ξαναφάνηκε ἐδῶ.

— Τί κρίμα ποὺ εἶμαι τόσο μικρὸς κι' ἀδύνατος, εἶπε ὁ Νίλς, εἶδεμὴ κάτι μποροῦσα νὰ σοῦ κάνω.

— Ἐσὺ εἶσαι ἀδύνατος, γιατὶ εἶσαι τόσο μικρός, εἶπε ἡ ἀγελάδα. Ἐγὼ ἔχω ἀκούσει ὅτι οἱ νάνοι εἶναι τόσο δυνατοί, ποὺ μποροῦν νὰ σηκώσουν ἕνα ὁλόκληρο δεμάτι σανὸ ἀπὸ κάτω καὶ νὰ σκοτώσουν μιὰ ἀγελάδα χτυπώντας την μονάχα μὲ τὸ μικρό τους δαχτυλάκι.

Ὁ Νίλς γέλασε χωρὶς νὰ θέλει.

— Αὐτοὶ εἶναι ἄλλου εἴδους νάνοι, φώναξε. Ἐγὼ τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σοῦ κάνω, εἶναι νὰ λύσω τὴν ἀλυσίδα σου καὶ νὰνοίξω τὴν πόρτα τοῦ σταύλου γιὰ νὰ βγῆς ἔξω καὶ νὰ πιῆς νερό. Κι' ἔπειτα θὰ δοκιμάσω ἂν μπορῶ νἀνεβῶ στὸ πατάρι καὶ νὰ σοῦ ρίξω σανὸ στὸ παχνί σου.

— Ναί, κάτι θἄταν κι' αὐτό, εἶπε ἡ ἀγελάδα.

Ὁ μικρὸς ἔκανε ὅπως εἶπε. Καὶ ἄμα ἔρριξε μέσ' στὸ παχνὶ τῆς ἀγελάδας ἕνα ὁλόκληρο δεμάτι σανό, νόμισε πὼς θὰ μποροῦσε τώρα πιὰ νὰ κοιμηθῆ. Ἀλλὰ μόλις ξαπλώθηκε στὸ στρῶμα του, ἡ ἀγελάδα ἄρχισε πάλι νὰ τοῦ μιλᾷ:

— Θὰ θυμώσης μαζί μου, ἂν σὲ παρακαλέσω πάλι νὰ μοῦ κάνεις μιὰ χάρη; εἶπε.

— Ὄχι δά, εἶπε ὁ μικρὸς, ἀρκεῖ νὰ εἶναι κάτι ποὺ νὰ μπορέσω νὰ τὸ κάνω.

— Τότε μιὰ κι' εἶσαι τόσο καλός, πήγαινε στὸ σπίτι ἀπέναντι καὶ κοίταξε τί κάνει ἡ κυρά μου.

— Ὄχι, αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω, γιατὶ δὲν τολμῶ νὰ παρουσιασθῶ μπρὸς στοὺς ἀνθρώπους.

— Θὰ φοβηθεῖς μιὰ ἄρρωστη γριὰ γυναίκα, εἶπε ἡ ἀγελάδα. Κι' οὔτε κἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ μπεῖς μέσα στὸ σπίτι. Στάσου ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ κοίταξε μέσα ἀπ' τὴ χαραμάδα.

— Ἂν εἶν' αὐτὸ μονάχα, θὰ δοκιμάσω νὰ τὸ κάνω, εἶπε ὁ Νίλς.

Λέγοντας αὐτά. ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ σταύλου καὶ βγῆκε ἔξω στὴν αὐλή. Ἦταν μιὰ νύχτα φοβερὴ γιὰ νὰ μείνει κανένας ἔξω. Οὔτε τἀστέρια, οὔτε τὸ φεγγάρι ἔρεγγαν στὸν οὐρανό, ὁ ἄνεμος βούιζε καὶ ἡ βροχὴ ἔπεφτε μὲ κρότο στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς. Τὸ χειρότερο ὅμως ἦταν ποὺ στὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ βρισκόνταν δυὸ μεγάλες κουκουβάγιες. Πόσο φοβόταν ὁ Νίλς ποὺ τὶς ἄκουγε νὰ κράζουν καὶ νὰ παραπονιοῦνται γιὰ τὸν ἄσχημο καιρό. Καὶ φοβόταν ἀκόμη περισσότερο, ὅσο συλλογιζόταν τί θὰ πάθαινε ἂν τὸν ἀντίκρυζε καμμιὰ ἀπ' αὐτές.

— Ὅποιος εἶναι μικρὸς εἶναι γιὰ λύπη, εἶπε ὁ Νίλς βγαίνοντας στὴν αὐλή.

Καὶ εἶχε δίκιο νὰ τὸ λέει. Δυὸ φορὲς τὸν ἔρριξε κάτω ὁ ἀέρας καὶ μιὰ φορὰ τὸν πέταξε μέσα σ' ἕνα λάκκο μὲ νερό, ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ πνιγῆ. Στὸ τέλος ὅμως ἔφτασε μπροστὰ στὸ σπίτι. Ἀνέβηκε μὲ κόπο κάνα δυὸ σκαλοπάτια, κι' ἔφτασε ὥς τὸ κατώφλι. Ἡ πόρτα ἦταν κλειστή, ἀλλὰ στὴ γωνιὰ ἦτκν κομμένο ἕνα μεγάλο τετράγωνο κομμάτι γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ μπαινοβγαίνει ἡ γάτα. Ἀπ' ἐκεῖ μπόρεσε ὁ Νίλς νὰ κοιτάξει μέσ' στὴν κάμαρα.

Μόλις ὅμως ἔρριξε μιὰ ματιά, τράβηξε πίσω τὸ κεφάλι του κατατρομαγμένος. Χάμω στὸ πάτωμα ἦταν πεσμένη μιὰ γριά. Οὔτε κουνιόταν οὔτε ἀκουγόταν καθόλου καὶ τὸ πρόσωπό της εἶχε μιὰ παράξενη χλωμάδα.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΠΡΟΧΤΕΣ ἡ Διάπλασις ἔγραφε σὲ κάποια φίλη της: «Νὰ χαρῶ τὸ γραφιματάκι σου!» Ἀπὸ περιέργεια, ζήτησα νὰ ἰδῶ τὸ γραφιματάκι αὐτὸ ποὺ τόσο ἄρεσε στὴ Διάπλασι. Καὶ τὸ βρῆκα ἀληθινὰ χαριτωμένο.—Καλλιγραφικό; —Ὄχι καὶ τόσο... Ἕνας αὐστηρὸς «καλλιγράφος» θἄβρισκε σ'αὐτὸ πολλὲς παραβάσεις τῶν κανόνων. Τί τὰ θέλετε ὅμως! Γραφιματάκι καθαρό, στρωτό, κομψό, ἀνοιχτόκαρδο καὶ πιὸ εὐανάγνωστο καὶ ἀπὸ τύπο. Γραφιματάκι τελοσπάντων καθὼς-πρέπει. Γιατὶ ποιὸς εἶναι, ἀλήθεια, ὁ σκοπὸς τῆς Καλλιγραφίας; Νὰ κάνη τὸ γράφιμό μας ὡραῖο κι' εὐανάγνωστο. Ἀλλὰ ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο εἶναι τὸ σπουδαιότερο: ἡ ὀμορφιὰ ἢ ἡ εὐαναγνωσία; Τὸ δεύτερο βέβαια! Τί χρησιμεύει νὰ γράφης ὄμορφα, κι' ὁ ἄλλος νὰ μὴ μπορῆ νὰ σὲ διαβάση; Καλύτερα νὰ σὲ διαβάζη, καὶ ἂς μὴν εἶναι τὸ γράφιμό σου «καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης».

Μιὰ Διαπλασοπούλα,—ὄνομα καὶ μὴ χωριό, — ἔχει τὸ καλλιγραφικότερο χέρι τοῦ κόσμου. Καλλιγράφει λαμπρὰ κι' ὅταν ἀκόμη βιάζεται καὶ τρέχει. Ὅσο γιὰ κεῖνα ποὺ τὰ γράφει μὲ τὴν ἡσυχία της, ὦ, μὰ εἶναι θαύματα ἀπὸ τεχνικὲς φωτοσκιάσεις καὶ τζίφρες! Κι' ὅμως κουράζομαι ἅμα διαβάσω καὶ τρεῖς μόνο γραμμές της. Γιατί; Ἀπλούστατα γιατὶ ἡ καλλιγραφία της δὲν εἶναι εὐανάγνωστη. Οἱ λέξεις, στὸ κανονικὸ καὶ μονότονο γράψιμό της, δὲν ἔχουν μιὰ καθαρὴ φυσιογνωμία ὥστε νὰ τὶς *παίρνεις* ἀμέσως. Πρέπει νὰ τὶς ξεδιαλύνεις γραμμὰ-γράμμα, νὰ τὶς ξεχωρίζης, νὰ τὶς *ντεσιφράρης*. Ἀπεναντίας, σ' ἕν' ἄλλο γράψιμο, ὄχι τόσο καλλιγραφικό, οἱ λέξεις ξεχωρίζονται στὴ στιγμή. Φθάνουν δυὸ γράμματα, ἕνας τόνος, ἕνα πνεῦμα, καὶ διαβάζεις ὅλη τὴ λέξη μιὰ χαρά. Γενικὰ ἡ πεῖρα μοῦ λέει,— καὶ φαντάζεσθε πόσα χειρόγραφα διαβάζω καθεμέρα, — πὼς τὸ πιὸ εὐανάγνωστο γράψιμο δὲν εἶναι τὸ αὐστηρὰ καλλιγραφικό. Τὶς περισσότερες φορές, πολὺ εὐκολότερα διαβάζω ἕνα ἄσχημο γράψιμο, ἀκανόνιστο, ἄτεχνο, μὰ καθαρό, ἀπὸ ἕν' ἄλλο ποὺ τηρεῖ τοὺς κανόνες. Αὐτό, συνήθως, εἶναι ὁ ιορφο κι' εὐχάριστο... ἀπὸ μακριά. Μὰ ὅταν τὸ πλησιάσω στὰ μάτια μου, νὰ τὸ διαβάσω, καταριέμαι τὸν... ἐφευρέτη τῆς Καλλιγραφίας.

Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, — καὶ μοῦ φαίνεται πὼς κάποτε σᾶς τὰ ξανάπα,— καταριέμαι καὶ τὸν ἐφευρέτη τῆς γραφομηχανῆς. Ἄλλη πληγὴ κι' αὐτὴ γιὰ τὰ μάτια μου! Μιὰ «παρωδία» τῆς τυπογραφίας, ποὺ κάνει τὶς λέξεις χίλιες φορὲς πιὸ ἀγνώριστες καὶ πιὸ δυσανάγνωστες ἀπὸ τὸ καλλιγραφικὸ γράψιμο ποὺ λέγαμε. Εἶναι βέβαια καὶ μηχανὲς ποὺ γράφουν ὄμορφα, καθαρά, στρωτά. Οἱ περισσότερες ὅμως, χαλασμένες ἀπὸ μιὰ μηχανὴ ἢ ἀδέξια χρήση, κάνουν τὰ γράμματα μισά, σδυσμένα, ξέθωρα, τοὺς τόνους χοντρούς, τὰ διαστήματα ἀκανόνιστα. Κι' εἶναι ἀληθινὸ βάσανο νὰ ξεδιαλύνης αὐτὰ τὰ ἄθλια «μηχανογραφήματα»... Ἡ μηχανὴ ἢ νὰ εἶναι καλὴ ἢ νὰ λείπη. Αὐτὸ ἰσχύει γιὰ κάθε μηχανή. Μὰ πολὺ περισσότερο γιὰ τὴ μηχανὴ ποὺ γράφει.

Τί τὰ θέλετε! Τὸ συμφέρο τοῦ «γράφοντος» εἶναι νὰ διαβάζεται ἄκοπα κι' εὔκολα. Εἴτε γράμμα ἁπλὸ γράφει, εἴτε ἔκθεση τοῦ Σχολείου, εἴτε ἀπάντηση σὲ Διαγωνισμὸ τῆς Διαπλάσεως, εἴτε λογοτεχνικὸ ἔργο πρὸς κρίση,—γιὰ τὴν Σελίδα ἢ γι' ἄλλου, — πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ εἶναι καθαρογράφος. Γιατὶ ὁ κόπος ποὺ θὰ κάμη ὁ ἄλλος νὰ τὸν διαβάση, εἶναι ὅλος *εἰς βάρος του*. Ἂν γυρεύη χάρη, ὁ ἄλλος δὲν θὰ τοῦ τὴν κάνη μὲ τόση εὐδιαθεσία. Ἂν γυρεύη κρίση, ὁ ἄλλος δὲν θὰ εἶναι τόσο εὐμενής: χωρὶς νὰ τὸ θέλη, το κακογραμμένο τὸ ἔργο θὰ τοῦ φανῆ ἄσχημο, ἀσυνάρτητο, κουραστικό, γεμάτο ἐλαττώματα... Χωριστὰ τώρα ποὺ τὸ καλὸ γράψιμο εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ κείνους ποὺ θὰ ζητήσουν μιὰ «γραφικὴ» ἐργασία ὁποιαδήποτε. Ποὺ θὰ πῆ ὅτι ἡ Καλλιγραφία εἶναι μάθημα ἀναγκαιότατο. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅμως πὼς δὲν πρέπει νὰ χρησημεύη παρὰ ὡς μία ἄσκηση, ἕνα γύμνασμα τοῦ χεριοῦ. Γιατὶ ὅταν γράφη κανεὶς πάντα σύμφωνα μὲ τοὺς αὐστηροὺς, τοὺς σχολαστικοὺς καλλιγραφικοὺς κανόνες, καταντᾷ, καθὼς εἴδαμε, δυσανάγνωστος, ἄρα κακογράφος. Ἡ ἄσκηση λοιπὸν μὲ τὴν Καλλιγραφία πρέπει ν' ἀποβλέπη περισσότερο στὴν εὐαναγνωσία καὶ λιγότερο στὴν ὀμορφιά. Καὶ τὸ τέλειο γράψιμο εἶναι κεῖνο ποὺ τὰ συνδυάζει.

Θὰ πῆτε: αὐτὸ εἶναι προσωπικὸ καὶ φυσικό. Γεννιέται κανεὶς καλλιγράφος ἢ κακογράφος, ὅπως γεννιέται καὶ ποιητὴς ἢ Κουφιοκεφαλάκης. Ναί, δὲν λέω, τὸ *χέρι*, τὸ φυσικὸ τοῦ χεριοῦ, παίζει ἐδῶ μεγάλο καὶ σπουδαῖο ρόλο. Ἀλλὰ τὸν ἴδιο παίζει καὶ ἡ γύμναση. Ἅμα γυμνασθῆ μὲ θέληση, μ' ἐπιμονή, καὶ ὁ πιὸ κακογράφος μπορεῖ νὰ γίνη καλλιγράφος. Καὶ θὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα περιστατικό. Κάποτε, ἐδῶ στὰς Ἀθήνας, ἐγνώρισα ἕνα νέο Πατρινό. Ἦταν διερμηνέας στὴ Γαλλικὴ Πρεσβεία, ὅπου, νομίζω, εἶναι ἀκόμα. Μιὰ μέρα, στὸ γραφεῖο του, τὸν βρῆκα ν' ἀποτελειώνη ἕνα ἔγγραφο. Ἔρριξα μιὰ ματιὰ στὸ χαρτὶ κι' ἔμεινα ἔκθαμβος.

—Ἄ, τί ὄμορφο γράψιμο! φώναξα.

— Σ' ἀρέσει; μοῦ εἶπε χαμογελώντας παράξενα.

— Μὰ γράφεις θαυμάσια!..

— Κι' ὅμως!.. Γιὰ ἰδὲς πῶς ἔγραφα πρῶτα...

Ἄνοιξε τὸ συρτάρι του καὶ μοῦ ἔδειξε κάτι ἄλλα χαρτιά. Ἦταν φοβερὰ κακογραμμένα, ἀπαίσια!

— Μὰ εἶναι μὲ τὸ χέρι σου κι' αὐτά; ἀπόρησα.

— Μὲ τὸ χέρι μου... μπορῶ νὰ σοῦ ὁρκισθῶ.

— Καὶ πῶς κατάφερες νὰ γράφης τώρα ἔτσι;

— Εἶδα, φίλε μου, πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ γράφω καλα, βρῆκα ἕνα τρόπο καὶ γυμνάσθηκα πολύ.

Καὶ μοῦ διηγήθηκε τοὺς... καλλιγραφικοὺς του ἀγῶνες: Μιὰ πεννίτσα μὲ μύτη πλατειά, ἀπὸ κεῖνες ποὺ μεταχειρίζονται γιὰ τὰ γοτθικά, ἦταν τὸ εὕρημά του κι' ἡ σωτηρία του. Μ' αὐτὴν ἄρχισε νὰ κάνη γράμματα μεγάλα, στρογγυλὰ καὶ λιγάκι στραβά. Καὶ σιγὰ-σιγά, βάζοντας ὅλη του τὴ θέληση, ὅλη του τὴν ἐπιμονή, — κι' εἶχε, φαίνεται, μεγάλη, — κατάφερε νὰ μορφώση τὸν κομψό, ἰδιόρρυθμο μὰ καὶ καθαρότατο ἐκεῖνο χαρακτῆρα ποὺ κίνησε τὸ θαυμασμό μου. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι δὲν εἶναι μόνο τὸ *χέρι*. Ὑπάρχει καὶ *κάτι ἄλλο* ποὺ δὲν τὸ ἀφίνει νὰ κάνη ὅ,τι θέλει. Κι' αὐτὸ πάλι ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν Καλλιγραφία καὶ γιὰ ὅλα...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸν κ. **Γρ. Ξενόπουλο***].*

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μὰ τοῦ κάκου! Μπαινοβγαίνουν ἕνα σωρὸ ἄνθρωποι. Ἄντρες, γυναῖκες, μικρὰ παιδιά. Ὅλο τὸ Παρίσι, ὅλος ὁ κόσμος μαζεύτηκε σὲ κείνη τὴ σάλα. Μόνο ἡ μητέρα του δὲν φαίνεται, μόνο ἡ Ἴδα ντὲ Μπαρανσὺ λείπει...

Ἡ κυρία Μπελιζαὶρ δὲν ξέρει πιὰ τί νὰ τοῦ πῇ γιὰ νὰ τὸν ξεγελάσῃ... Ἴσως ὁ κ. Νταρζαντὸν θὰ εἶναι ἄρρωστος... Ἴσως, ἐπειδὴ εἶναι Κυριακή, θὰ πῆγαν ἐκδρομή... Ἴσως...

— Δὲν θἀρθῇ! τὴν κόβει ὁ Τζὰκ μὲ τὴ βραχνή, τὴν ἀδύνατη φωνή του. Εἶμαι βέβαιος πὼς δὲν θἀρθῇ...

Κι' ὁ δυστυχισμένος κλείνει τὰ μάτια, μὰ γιὰ νὰ βυθισθῇ σ' ἄλλες σκέψεις, νὰ θυμηθῇ ἄλλες λύπες, ἄλλους σπαραγμούς... Στενάζει, καὶ μιὰ στιγμὴ στὰ χλωμά του χείλη ἀνεβαίνει τὄνομα τῆς Σεσίλης. Τὸ προφέρει τόσο σιγά, ὥστε δὲν τὸ ἀκούει οὔτε ἡ κυρία Μπελιζαὶρ ποὺ κάθεται κοντά του. Μὰ ἡ Μητέρα πλησιάζει τὸ κρεβάτι γιατὶ τὸν ἀκούει ποὺ στενάζει.

— Τί ἔχει τὸ καλὸ αὐτὸ παιδί; ρωτᾷ. Θἄλεγε κανένας πὼς ὁποφέρει περισσότερο.

— Θέλει τὴ μητέρα του, κυρά μου, τῆς ἀποκρίνεται σιγὰ ἡ ψωμάδαινα. Τὴν περιμένει ὧρες καὶ δὲν ἔρχεται. Αὐτὸ τὸν τρῶει, τὸν κακόμοιρο.

— Μὰ νὰ τῆς μηνήσουμε νἄρθῃ γρήγορα...

— Δὲν βαριέστε! Τῆς ἔστειλα τὸν ἄντρα μου, μὰ ποῦ 'ν' τή; Φοβᾶται, φαίνεται, μὴ λερώσῃ τὸ φουστάνι της στὸ Νοσοκομεῖο...

Ὤ, καὶ νὰ τἄκουγε αὐτὸ ὁ Τζάκ! εὐτυχῶς ἡ κυρία Μπελιζαὶρ τὄπε σχεδὸν σταυτὶ τῆς Μητέρας.

Ἐξακολουθεῖ νἄχει τὰ μάτια του κλειστά. Εἶναι τέλεια ἀπελπισμένος. Ἀκούει τὴν πόρτα ποὺ ἀνοιγοκλείνει κάθε τόσο, μὰ δὲν θέλει πιὰ νὰ βλέπῃ ποιὸς μπαίνει. Εἶναι τόσο βέβαιος πὼς ἡ μητέρα του δὲν θἀρθῇ ποτέ!..

Κι' ὅμως! Ἂν ἄνοιγε τώρα τὰ μάτια του, θἄβλεπε νὰ μπαίνουν στὴ σάλα δυὸ πρόσωπα, ποὺ ἡ παρουσία τους θὰ τὸν συγκινοῦσε, θὰ τὸν χαροποιοῦσε πολύ. Κανέν' ἀπ' αὐτὰ δέν ἦταν βέβαια Ἐκείνη ποὺ περίμενε· ἦταν ὅμως ὁ γιατρὸς Ριβὰλ κι' ἡ Σεσίλη!

Θυμᾶστε πὼς ξεκίνησαν οἱ δυό τους ἀπὸ τὸ χωριό, γιὰ νὰ βροῦν στὸ Παρίσι τὸν διωγμένο Τζὰκ καὶ νὰ τὸν ξαναπάρουν... Πῆγαν πρῶτα στὸ ἐργατικὸ σπίτι ποὺ κατοικοῦσε, — ἤξεραν καλὰ τὸ δρόμο καὶ τὸν ἀριθμό,—ἔμαθαν ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς Λεβὲντρ πὼς τὸ παιδὶ ἦταν ἄρρωστο βαριὰ στὸ Νοσοκομεῖο τῆς Παναγίας κι' ἔτρεξαν, — ὤ, μὲ τί λύπη, τί τύψη καὶ τί ἀγωνία!..

Καὶ νά, ἄξαφνα, στὸ βύθισμά του ὁ Τζὰκ ἀκούει σὰ μιὰ φωνὴ ποὺ τὴ γνωρίζει... Νομίζει πὼς ὀνειρεύεται καὶ δὲν ἀνοίγει τὰ μάτια του. Αἰσθάνεται ὅμως πὼς ἕνα χέρι, ἕνα χεράκι τοῦ πιάνει καὶ τοῦ σφίγγει τρυφερὰ τὸ δικό του...

Θέ μου, δὲν εἶναι τὸ χεράκι ἐκεῖνο τὸ θερμό, τὸ πιστό, τὸ τίμιο, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὅ,τι καλὸ ἔλαβε ποτὲ στὴ ζωή του;..

— Τζάκ!.. Τζάκ!..

Ἀνοίγει τὰ μάτια του καὶ βλέπει ἀπὸ πάνω του τὴ Σεσίλη.

Ἀκόμα νομίζει πὼς ὀνειρεύεται.

«— Ἐγώ... ἡ Σεσίλη!..» (Σελ. 353, στ. β'.)

— Τί κάνεις, Τζάκ;.. Πῶς εἶσαι τώρα:.. Καλύτερα;..

Ὄχι, δὲν εἶναι ὄνειρο... Νὰ ἐκεῖ κι' ὁ κ. Ριβὰλ ποὺ τὸν κοιτάζει γελαστός... Ἤρθαν νὰ τὸν ἰδοῦν!.. Ποῦ τὄμαθαν ἄραγε; Μὴν πῆγε καὶ τοὺς τὄπε ὁ Μπελιζαὶρ;.. Νά τος κι' αὐτός!.. Γύρισε, φαίνεται, καὶ στέκεται κοντὰ στὸ κρεβάτι... Μὰ πῶς; Οἱ Ριβὰλ λοιπὸν δὲν ἔχουν πιὰ τίποτα μαζί του;

— Ἐσεῖς;.. ψιθυρίζει. Ἐσεῖς;

— Ναί, ἐμεῖς... ἐγώ... ἡ Σεσίλη... ἡ Σεσίλη!

— Καὶ δὲν εἶσαι πιά... θυμωμένη μαζί μου;

— Ἐγώ; ποτέ!.. Ἐκεῖνο, Τζάκ, ἦταν μιὰ παρεξήγηση ποὺ πέρασε. Ἀκοῦς; Πέρασε... Σ' ἀγαπῶ πάντα, σὲ θέλω, κι' εἶμαι τόσο δική σου ὅσο καὶ πρῶτα.

— Ὤ, τί χαρά! Θὰ πεθάνω τοὐλάχιστο εὐτυχισμένος...

Ὁ Ριβὰλ τὸν μαλώνει:

— Θὰ πεθάνεις;! Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ λές;.. Ἔτσι πεθαίνουν οἱ ἄνθρωποι, μ' ἕνα κρυωματάκι;.. Ἔλα, κουράγιο!.. Δὲν ἔχεις τίποτα! Θὰ γίνῃς καλά.

Τὸ πίστευε ἄραγε κι' ὁ γιατρός;..

Γιατὶ ὄχι; Ἡ χαρὰ εἶχε μεταμορφώσει τὸν ἄρρωστο κι' ἡ ζωὴ φαινόταν πὼς ξαναγύριζε μέσα του.

Μισὴ ὥρα ἂν ἀργοῦσαν ἀκόμα, ἴσως ὁ Τζὰκ θὰ πέθαινε. Μὰ τώρα ἔδιν' ἐλπίδες, καὶ μεγάλες... Ἡ συμφιλίωση μὲ τὴ Σεσίλη ἦταν ἕνας σπουδαῖος ἀντιπερισπασμός. Κι' ἀφοῦ ἀποκαταστάθηκε πιὰ τὸ ἠθικό, ὁ νεανικὸς ὀργανισμὸς μποροῦσε νὰ βαστάξῃ καὶ νὰ νικήσῃ τὴν ἀρρώστεια.

Κι' ὅμως. Λίγες στιγμὲς μόνο ὁ Τζὰκ φάνηκε εὐχαριστημένος καὶ χαρούμενος. Ἔπειτα ξανάρχισε ἡ ἀνησυχία, ἡ ἀγωνία.

Τὴ μητέρα του! Εἶχε ξαναθυμηθεῖ κι' ἤθελε πάλι τὴ μητέρα του. Δὲν μποροῦσε, δὲν ἤθελε νὰ ζήσῃ μὲ τὴν ἰδέα πὼς αὐτὴ τὸν ἄφησε νὰ πεθάνῃ. Τόσο ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας, γιὰ τὸ παιδί, εἶναι ἀνώτερη ἀπ' ὅλες!

Τὸ κατάλαβε ὁ Ριβάλ, ρώτησε: ὁ Μπελιζαὶρ κι' γυναῖκα του τοῦ τὰ εἶπαν ὅλα. Καὶ σηκώθηκε.

— Πάω νὰ σοῦ τὴ φέρω ἐγώ! εἶπε τοῦ Τζάκ. Νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς ἐγὼ θὰ σοῦ τὴ φέρω.

Καὶ ξεκίνησε ἀποφασισμένος: Δὲν θὰ γύριζε αὐτὸς χωρὶς τὴν κυρία Νταρζαντόν, ποὺ νὰ χαλοῦσε ὁ κόσμος!

Ἀλλὰ πρὶν φθάσῃ ἀκόμα στὴν πόρτα τῆς σάλας, ἄκουσε ἀπέξω μιὰ γνωστή του γυναίκεια φωνή:

— Ποῦ εἶναι;.. Ἄχ, Θέ μου!.. Ἐδῶ;..

Καὶ μπῆκε μέσα ὁρμητικὰ Ἐκείνη!

Τὴν πρώτη ἐπίσκεψη τοῦ Μπελιζαὶρ οἱ κακοῦργοι τῆς τὴν εἶχαν κρύψει· (ἴσως κιόλα νὰ πίστευαν πὼς ἡ ἀρρώστεια τοῦ Τζὰκ δὲν ἦταν παρὰ ἕνα κόλπο.) Τὴ δεύτερη ὅμως τὴν ἔμαθε ἀπὸ τὸν θυρωρό. Κι' ἡ δυστυχισμένη ἔτρεξε νὰ ἰδῇ, νὰ προλάβῃ τὸ ἑτοιμοθάνατο παιδί της.

Ὁ Νταρζαντὸν δὲν ἦταν ἐκείνη τὴν ὥρα στὸ σπίτι· μὰ καὶ νἄταν, δὲν θὰ κατόρθωνε νὰ τὴν κρατήσῃ. Κι' ἡ ἀγάπη τοῦ παιδιοῦ, γιὰ τὴ μητέρα, εἶναι ἀνώτερη ἀπ' ὅλες.

— Τζάκ!.. παιδί μου!.. παιδάκι μου!.. χρυσέ μου!.. Ἄχ, τί ἀδύνατος ποὺ εἶσαι!.. Γιατὶ δὲν μοῦ μηνοῦσες πρωτύτερα;..

Τὸν ἀγκαλιάζει, τὸν σφίγγει, τὸν βρέχει μὲ δάκρυα, τὸν καταφιλεῖ.

Ὁ Τζάκ, τὸ παιδί, εἶναι πάλι στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητερούλας του.

Κοντά του πάντα ἔχει καὶ τὴ Σεσίλη.

Δὲν τοῦ λείπει τίποτα.

Ὤ, τώρα πιὰ δὲν θέλει νὰ πεθάνῃ, —καὶ δὲν θὰ πεθάνῃ!

. . . . . .

Ἀφοῦ ξεγύρισε, ὁ γιατρὸς Ριβὰλ ξαναπῆρε τὸν Τζὰκ στὸ χωριό, στὸ σπίτι του, νὰ τὸν κάνει καλά. Μ' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν πῆγε νὰ τοῦ τὸν πάρει κανένας. Τὸν κράτησε τρεῖς ὁλάκερους μῆνες, ὥςπου δυνάμωσε στὴν ἐντέλεια. Καὶ τὸν ἔστειλε πάλι στὸ Παρίσι νὰ ξαναρχίσει τὴ διπλή του ζωή.

Κι' ἡ ζωὴ αὐτὴ τοῦ σπουδαστῆ καὶ τοῦ ἐργάτη, ἀδιατάραχτη πιά,—γιατὶ στὸ τέλος οἱ κακοὶ ἄνθρωποι εἶχαν ἀφοπλισθεῖ,— ἐξακολούθησε ἄλλα τρία χρόνια. Ὁ Τζὰκ ντὲ Μπαρανσὺ πῆρε τὸ πτυχίο του, πῆρε σὲ λίγο καὶ τὴ Σεσίλη του κι' ἐγκαταστάθηκε γιὰ πάντα στὸ Ἐτιὸλ σὰ γιατρός, διάδοχος τοῦ γέρο Ριβάλ.

Τὸ σπιτάκι ἐκεῖνο, τὸ παραμελημένο καὶ μελαγχολικό, διορθώθηκε τότε, στολίστηκε καὶ πῆρε τὴν πιὸ φαιδρὴ ὄψη. Χτίστηκαν κι' οἱ κάμαρες τῆς αὐλῆς, ἀπόκτησε ἐπιτέλους κι' ἡ μαρκίζα τῆς εἰσόδου τζάμια. Μὰ τὸ κορύφωμα τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς χαρᾶς ἦταν ὅταν ὁ Τζὰκ κι' ἡ Σεσίλη ἀπόκτησαν τὸ πρῶτο τους παιδὶ κι' ὁ γέροπαπποῦς τὸ πρῶτο του δισέγγονο.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ «ΤΖΑΚ»

ΟΙ ΣΟΚΟΛΑΤΕΣ ΤΟΥ ΤΑΚΗ

ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Ο ΤΑΚΗΣ, δέκα χρόνων
Η ΜΑΜΜΑ του.
Ο ΠΕΤΡΟΣ, φίλος του, δώδεκα χρόνων

[Τὸ δωμάτιο τοῦ Τάκη. Ἀριστερὰ παράθυρο. Δεξιὰ πόρτα. Στὸ βάθος πρὸς τὸ παράθυρο τὸ γραφειάκι του. Λίγες καρέκλες. Σχετικὴ συμπλήρωση. —Ὅταν ἀνοίγει ἡ αὐλαία, ὁ *Τάκης* φαίνεται καθισμένος στὸ γραφεῖο του μπρὸς σὲ ἀνοιχτὰ βιβλία καὶ τετράδια. Βιαστᾶει τὸ μολύβι ἀκουμπισμένο στὸ μάγουλο καὶ φαίνεται πολὺ συλλογισμένος. Μπαίνει ὁ *Πετράκης* μὲ καπέλλο καὶ σάκα. Γυρίζει ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Τοῦ χαμογελᾶ.]

Τάκης.—Καλῶς τονε. Σχολάσατε;

Πέτρος, (εὔθυμα). — Ναί. Γιατὶ τὄσκασες;

Τάκης. — Ἤμουνα λιγάκι ἀδιάθετος καὶ δὲ μ' ἄφισε ἡ μαμμὰ νὰ βγῶ. (Σηκώνεται.)

Πέτρος. — Θὰ σοῦ χαλάσανε, φαίνεται, τὸ στομάχι οἱ πολλὲς σοκολάτες.

Τάκης, (ἀνήσυχα). —Σσσ! Σιγότερα καϊμένε. Μὴ φωνάζεις!

Πέτρος, (γελάει). —Ἄ! Καλά. Νόμιζα πὼς τῶξερε ἡ μαμμά σου. (Σ' ἄλλον τόνο..) Τί διάβαζες ἐκεῖ.

Τάκης. — Τίποτα. Τὴ Γαλλική μου ἔκθεση ἐπιχειροῦσα νὰ γράψω, μὰ δὲν ἔχω διόλου κέφι.

Πέτρος.— Φαίνεσαι. Τὰ μοῦτρα σου εἶναι κατεβασμένα ἑπτὰ πῆχες. Τί ἔπαθες; Μὴν πέσανε τὰ καράβια σου ἔξω; (Ὁ Τάκης πάει στὸ παράθυρο καὶ κυττάζει ἔξω.) Ἔ, δὲν πειράζει... Τέτοια καράβια θἄχῃς κι' ἄλλα...

Τάκης, (ἀπὸ τὸ παράθυρο, γιὰ ν' ἀλλάξει κουβέντα). — Διακόψαμε λοιπόν;

Πέτρος.— Βέβαια. Ὡς τὴ δευτέρα τοῦ Θωμᾶ. (Ἐνθουσιασμένος) Δώδεκα μέρες! Ἄ! Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ θὰ κοιμᾶμαι...

Τάκης.— Μπράβο σου! Γι' αὐτὸ εἶσαι ἐνθουσιασμένος;

Πέτρος.— Γιατί; Ἐσένα δὲ σ' ἀρέσει;

Τάκης, (σοβαρά).— Πῶς! μοῦ ἀρέσει! Γιὰ νὰ διασκεδάζω ὅμως. Ὄχι γιὰ νὰ κοιμᾶμαι.

Πέτρος. — Σ' ἀρέσει μιὰ φορά. Ἀλήθεια, Τάκη, εἶδες τί εὐχάριστο πρᾶγμα ποὺ εἶναι λίγες μέρες διακοπή; Πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὶς παύσεις τοῦ καλοκαιριοῦ.

Τάκης.— Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκηο. (Γυρίζει στὸ γραφεῖο).

Πέτρος. — Κι' ἔπειτα, εἶναι ὅλο γιορτές!

Τάκης. — Καὶ τί γιορτές!

Πέτρος. — Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα! Ἐπιτάφιος! Ἀνάσταση!

Τάκης.— Τὸ ψήσιμο τοῦ ἀρνιοῦ...

Πέτρος. — Πῶς φαίνεται, ποὺ εἶσαι λιχούδης...

Τάκης.— Τὰ κόκκινα αὐγά! Οἱ ὡραῖες λαμπάδες! Τὸ Χριστὸς Ἀνέστη!

Πέτρος, (νοσταλγικά).— Τί ὡραῖο πρᾶγμα ἡ Ἀνάσταση! Πῶς εὐχαριστιέμαι, ποὺ ἀναστήθηκε ὁ Χριστός! Ἔτσι ἔδειξε σ' ὅλους, φανερὰ τὴ δύναμή του. Κι' ἦτανε τόσο δυνατός!

Τάκης. — Κι' ὅμως ἄφισε καὶ τὸν σταύρωσαν...

Πέτρος. — Ἀλλοιώτικα πῶς θἀναστεινότανε; Νά... (Ψάχνει νὰ βρεῖ ἐπιχείρημα). Πῶς γίνεται μὲ τὸ τόπι... Τὸ χτυπᾷς κάτω γιὰ νὰ πεταχτεῖ ψηλά...

Τάκης.—Ἀλήθεια, γιατὶ τὸν σταύρωσαν τὸ Χριστό;

Πέτρος.— Δὲν τοὺς σύμφεραν αὐτὰ ποὖλεγε! Κοντὰ σ' ὅλα ὅμως, ὁ μπαμπᾶς ἔλεγε τὸ μεσημέρι πὼς ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε γιὰ τὴν ἀλήθεια...

Τάκης.—Γιὰ τὴν ἀλήθεια;

Πέτρος.— Ναί. Εἶχε, λέγει, κυριέψει τόσο πολὺ τὸν κόσμο τὸ ψέμμα. ποὺ χρειαζόταν κάτι πολὺ δυνατὸ γιὰ νὰ τὸν ἐξαγνίσει... Χρειαζόταν μιὰ θυσία...

Τάκης, (μ' ἐνθουσιασμό).—Καὶ τὴν ἔκανε αὐτός!

Πέτρος. — Ναί. Γιὰ τὴν ἀλήθεια! (Ὁ Τάκης σκυθρωπάζει). Γι' αὐτὸ γιορτάζουμε καὶ μεῖς! Γι' αὐτό, λέει ὁ μπαμπᾶς, ἄμα εἴμαστε καλοὶ αἰσθανόμαστε μιὰ εὐχαρίστηση μέσα μας...

Τάκης, (σκεπτικά).—Ναί...

Πέτρος.— Ἐμεῖς, μάλιστα, ποὺ δὲ μᾶς λείπει τίποτα, ἡ χαρά μας εἶναι πιὸ μεγάλη. Γιὰ σκέψου, καϊμένε Τάκη, πὼς ὑπάρχουν τόσα φτωχὰ παιδιὰ χωρὶς γονεῖς. ποὺ δὲ θἄχουν οὔτε ὡραῖες λαμπάδες, οὔτε κόκκινα αὐγά...

Τάκης, (πολὺ σοβαρά).—Ναί. ὑπάρχουν...

Πέτρος, (λυπημένος).—Νὰ μποροῦ-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

1. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Σ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ, *Νάρκισσος*, Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον 231ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 2. ΜΑΡΙΚΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ, *Κρινόλευκη Νεράϊδα*, Μικρὰ Γέφυρα Θράκης, Α' Βραβεῖον 26ου Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος.— 3. ΚΑΛΛΙΟΠΗ Δ. ΧΑΤΖΗ, *Λέλια*, Ἰωάννινα. Α' Βραβεῖον Διαγωνισμοῦ Λευκῶν Λέξεων.

σε κανεὶς νὰ τὰ βοηθήσει... Μὰ εἶναι τόσα... (Ὁ Τάκης σκύβει τὸ κεφάλι στὰ χέρια). Τί ἔπαθες; Τὸ κεφάλι σου πονάει; (Ὁ Τάκης δὲ μιλάει. Τὸν κουνάει.) Ἔ! Ἐγὼ σοῦ μιλάω! Κουφάθηκες; Ἔλα. Θὰ μιλήσῃς ἢ θὰ σηκωθῶ νὰ φύγω; Οἱ πολλὲς σοκολάτες μπορεῖ νὰ βλάπτουν τὸ στομάχι, ὄχι ὅμως καὶ τὸ μυαλό!

Τάκης, (σηκώνει ξαφνικὰ τὸ κεφάλι του).— Ἄκουσε, Πέτρο. Ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι: Ἔλα, κάθησε ἐδῶ.

Πέτρος, (κάθεται σὲ μιὰ καρέκλα κοντὰ στὸ γραφεῖο.)— Τί σοβαρότης εἶναι αὐτή; Συμβαίνει τίποτα;

Τάκης.—Θὰ σοῦ πῶ. Σὲ παρακαλῶ μόνο νὰ μὴν πεῖς σὲ κανένα λέξη.

Πέτρος.—Ἀστειεύεσαι;

Τάκης.—Θέλω νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ νὰ ξελαφρώσω λιγάκι

Πέτρος.—Γιατί; Ἔχεις τύψεις; Μὴν ἔκανες κανένα κακούργημα;

Τάκης.—Δὲν ξέρω. Ἴσως νἆναι καὶ τέτοιο.

Πέτρος.—Σκότωσες κανένα;

Τάκης.— Γιατί; Μόνο αὐτὸ εἶναι κακούργημα;

Πέτρος.—Τί ἔκανες τέλος πάντων;

Τάκης.—Ἔκλεψα!

Πέτρος, (πηδάει ὄρθιος).—Τί; Ἔκλ...

Τάκης, (μὲ συντριβή).—Ναί. Ἔκλεψα. Ἡ μαμμὰ μοῦχει τὴν μεγαλύτερα ἐμπιστοσύνη κι' ἐγὼ τὴν ἔκλεψα...

Πέτρος.—Τὴ μαμμά σου; Μὰ μὲ ποιὸ τρόπο; Τῆς ἄνοιξες τὴ τσάντα;

Τάκης.—Ἄκου νὰ δεῖς· (Ὁ Πέτρος ξανακάθεται.) Ξέρεις πῶς μ' ἀρέσει νὰ κρατῶ πάντα λεπτὰ ἀπάνω μου καὶ ν' ἀγοράζω ὅτι γλυκὰ βρίσκω μπροστά μου. Ξέρεις πάλι, πῶς ἡ μαμμὰ δὲν τῆς ἀρέσει οὔτε λεπτὰ νὰ κρατάω, οὔτε γλυκὰ νὰ τρώω ἔξω. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ σοφίστηκα ἕνα ψέμμα.

Πέτρος.—Ψέμμα;

Τάκης.—Ναί. Τῆς εἶπα πῶς ἔχουμε στὸ σχολεῖο ἕνα φτωχὸ προσφυγόπουλο ποῦ πεινάει, καὶ μοῦδωσε νὰ τοῦ δώσω δέκα πέντε δραχμές...

Πέτρος.—Α! Γι' αὐτὸ μοῦτρωγες ὅλο σοκολάτες στὰ διαλείματα...

Τάκης.—Σσστ! Μὴ φωνάζεις!

Πέτρος, (σιγότερα).— Γι' αὐτὸ μοῦτρωγες σοκολάτες... (Μ' ἄλλο ὕφος) Τὸ ξέρεις ὅμως, κύριε Τάκη, πῶς αὐτὸ ποῦκανες δὲν ἦταν καθόλου καλό;

Τάκης.— Ἂν τὸ ξέρω; Μὰ μὲ ρωτᾶς κι' ἂν ἡσύχασα διόλου ἀπ' τὰ χτές; (Δείχνει τὸ στῆθος του) Ἐδῶ μοῦχουνε σταθεῖ οἱ σοκολάτες. Ἀρρώστησα ἀπὸ τὴ σκασίλα μου. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ κάνω κάτι ποὺ δὲν πρέπει καὶ ποτὲ δὲν πίστευα πῶς εἶναι τόσο δυνατὴ ἡ συνείδηση.

Πέτρος.— Δὲ βαρυέσαι. Ὁ μπαμπᾶς λέει πῶς εἶναι κατὰ τὸν ἄνθρωπο.

Τάκης.— Δηλαδὴ ὑπάρχουν κι' ἄνθρωποι, ποὺ δὲ θὰ τοὺς ἔννοιαζε;

Πέτρος.— Οὐ! Ἀλλά, τέλος πάντων, ἀφοῦ ἐσὺ ἔχεις τύψεις, γιατὶ δὲν τὸ λὲς τῆς μητέρας σου, νὰ ἡσυχάσεις;

Τάκης.— Τὸ σκέφθηκα κι' αὐτό, μὰ δὲν ἔχω τὸ θάρρος. Εἴκοσι φορὲς ἔκανα τὴν ἀρχή, ἀλλὰ στάμάτησα. Δὲν μπορῶ, Πετράκη, δὲν μπορῶ.

Πέτρος, (σηκώνεται).— Κολοκύθια! Ἅμα θέλεις, μπορεῖς...

Τάκης.— Γιατί σηκώθηκες,

Πέτρος, (πέρνει τὸ καπέλλο του καὶ τὴ σάκα του).— Πρέπει νὰ πηγαίνω. Ἔφυγα γιὰ δυὸ λεπτά, νἄρθω νὰ σὲ δῶ, καὶ πρέπει νὰ γυρίσω μὴν ἀνησυχοῦν. Θὰ ξανάρθω αὔριο. Γειά σου!

Τάκης.— Ἀντίο...

Πέτρος, (φεύγοντας).—Καὶ στὸ ξαναλέω: Ἂν θέλεις νὰ ἡσυχάσεις, νὰ τὰ πεῖς στὴ μαμμά σου. (Φεύγει).

Τάκης, (μόνος).—Μακάρι νὰ μποροῦσα νὰ τὸ πῶ τῆς μαμμᾶς. (Πιάνει τὸ κεφάλι του). Οὔφ! Μ' ἔπιασε τὸ κεφάλι μου. (Στενάζει. Παίρνει τὸ μολύβι). Ἄντε τώρα βρὲς κέφι ἐσύ, νὰ γραφεῖς γαλλικὴ ἔκθεση... Ἂς δοκιμάσουμε.. (Γράφει χωρὶς κέφι.) «Hanriette avait une cœur tendre...» Ὄχι, λάθος. Τὸ «cœur» εἶναι ἀρσενικό. (Διαρθώνει.) «un cœur tendre». Οὔφ! (Στέκεται.) Νὰ μποροῦσα νὰ τὸ ἔλεγα τῆς μαμμᾶς. Θὰ ἡσύχαζα. Ἔχει δίκηο ὁ Πετράκης. Ἔπρεπε νὰ τῆς τὸ πῶ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα (Στὴν ἔκθεση.) «un cœur tendre. Dès que Pâque était arrivé...» πετάει τὸ μολύβι στὸ γραφεῖο.) Οὔφ! Δὲν μπορῶ λέξη νὰ γράψω. (Σηκώνεται). Ἂς πάω μέσα καλύτερα (πάει πρὸς τὴν πόρτα. Βλέπει πρὸς τὰ ἔξω. Ταραγμένος). Ἡ μαμμά! Ἔρχεται κατὰ δῶ. Καὶ φαίνεται θυμωμένη. Ἔχει γοῦστο νὰ τῆς εἶπε τίποτα ὁ Πετράκης. (Γυρίζοντας στὸ Γραφεῖο.) Καλλίτερα νὰ μὲ βρεῖ νὰ διαβάζω. (Γράφει). «Des que Paques était arrivé...»

Μαμμά, (μπαίνει γελαστή).—Γράφεις, Τάκη;

Τάκης, (μὲ κάποια ταραχή).— Ναὶ μαμμά. Τὴ γαλλική μου ἔκθεση. «Dès que Paques était arrivé...»

Μαμμά.— Δὲν τ' ἀφίνεις τώρα παιδί μου; Βράδυασε πιὰ κι' εἶσαι κι' ἀδιάθετος. Ἄφισέ τα. Κι' αὔριο λέω ἐγὼ τῆς Madame πῶς ἤσουν ἄρρωστος.

Τάκης.—Ὅπως θέλετε, μαμμά. (Ἀφίνει τὸ μολύβι καὶ γυρίζει πρὸς αὐτήν.)

Μαμμά.— Ξέρεις, Τάκη, τὸ ἀπόγεμα συλλογιζόμουνα τὸ φτωχό σου φίλο. Δὲ θἆναι εὐχαριστημένος νὰ περάσει, οἱ μέρες ποῦνται, μὲ ψωμὶ καὶ νερό, ὅπως περνάει καθὼς μοῦπες, τὶς περισσότερες φορές... Καὶ μεῖς δὲν εἴμαστε πολὺ πλούσιοι, μὰ ἔχουμε καθῆκον νὰ βοηθᾶμε τοὺς δυστυχισμένους ὅσο μποροῦμε. (Ὁ Τάκης σ' ὅλο τὸ διάστημα τὴν κοιτάζει ἀνήσυχα. Αὐτὴ βγάζει ἑκατὸ δραχμές.) Νά, πάρ' αὐτὸ τὸ ἑκατοστάρικο καὶ φρόντισε νὰ τοῦ τὸ δώσεις αὔριο. Ἢ λὲς νὰ τὸ στείλουμε μὲ τὴν Κατερίνα; Καλύτερα ὅμως νὰ τὸ πᾶς ἐσύ. Ἡ βοήθεια ἔχει μεγαλύτερη ἀξία ἅμα δίνεται καὶ μὲ καλὸ τρόπο. Πές του, πὼς τοῦ τὸ δίνεις ἀπὸ τὶς οἰκονομίες σου. Φαντάζομαι νὰ εὐχαριστηθεῖ πολύ: Πασχαλιάτικα, νὰ μὴ φάει κι' αὐτὸς λίγο κρέας! Τί λὲς καὶ σύ;

Τάκης, (ἔχει πάρει μηχανικὰ τὸ ἑκατοστάρικο καὶ στέκει χωρὶς νὰ ξέρει τί νὰ κάνει καὶ τί νὰ πεῖ.)—Ἐγώ; Ναί, Θὰ εὐχαρι... (Τὸ κοιτάζει).

Μαμμά.— Θυμήσου νὰ τοῦ τὸ πᾶς αὔριο, Ἔ; (Ὁ Τάκης ὕστερα ἀπὸ ἕνα μικρὸ δισταγμὸ κατανεύει.) Κρύφτο τώρα μὴν τὸ χάσεις κι' ἄφισε πιὰ τὸ διάβασμα. Ἀρκετά. Ἐγὼ πάω στὴν κουζίνα νὰ δῶ τὸ γλυκό. Αὔρο ο ποὺ δὲ θὰ σὲ πονάει τὸ στομάχι σου, θὰ τὸ δοκιμάσουμε... (Κάνει νὰ φύγει.)

Τάκης, (μ' ἀπόφαση).— Μαμμά!

Μαμμά, (γυρίζει).— Τί εἶναι;

Τάκης, (μετανοεῖ καὶ λέει ἄλλο).— Ὁ... ὁ... ὁ μπαμπᾶς ἦρθε;

Μαμμά, (σὰ νὰ περίμενε ν' ἀκούσει κάτι ἄλλο, θυμώνει λίγο).—Τί ἀστεῖα ἐρώτησις εἶναι αὐτή; Δὲ θὰ τὸν ἔβλεπες ἂν ἐρχότανε (φεύγει).

Τάκης, (μένει μόνος. Κοιτάζει ἄφωνος τὸ ἑκατοστάρικο, ποὺ κρατεῖ μὲ προφύλαξη σὰ νὰ τοῦ καίει, τὸ στριφογυρίζει κ' ὕστερα πέφτει μὲ κλάμματα στὸ γραφεῖο).—Δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ...

Μαμμά, (ξαναμπαίνει). — Τάκη! (Δὲν τὴν ἀκούει. Πάει κοντά του) Τάκη, κλαῖς; Τί ἔπαθες, παιδί μου;

Τάκης, σηκώνεται καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιά της).— Μαμμά! Μαμμά! εἶμαι ἕν παλιόπαιδα! Ἕνας κλέφτης! Δὲν... δὲν ἤθελα... τὰ λεπτά... Δὲν ἔχω κανένα... φτωχὸ συμ... συμ... συμμαθητή... (Τὸν πνίγουν οἱ λυγμοί).

Μαμμά, (τὸν λυπᾶται).— Ἔλα! Πάφε τώρα. Τὸ ξέρω. Τὰ ξέρω ὅλα. Κι' ὅ,τι σοῦ εἶπα, στὸ εἶπα γιὰ νὰ σὲ δοκιμάσω. Αὐτὸ ποὺ ἔκανες ἦταν πολὺ κακό, περισσότερο γιατὶ μεταχειρήστηκες ἕνα ψέμμα, ποὺ σὲ σήκωνε στὰ μάτια μου. Μὲ γελοῦσες δυὸ φορές.

Τάκης, (κλαίγοντας). — Μαμμά...

Μαμμά.—Ἦταν ἀκόμα κακό, γιατὶ δὲν εἶχες τὸ θάρρος νὰ μοῦ τὸ πεῖς καὶ μ' ἄφισες νὰ τὸ μάθω ἀπὸ ἕναν ἄλλο. Εὐτυχῶς, ὅμως, ποῦ ἡ συνείδησή σου δὲν τὸ δέχτηκε. Βλέπεις, ἀρρώστησες. Καὶ δὲν ἤτανε μονάχα οἱ σοκολάτες ποὺ σοῦ καθῆσαν στὸ στομάχι, μὰ κι' ἡ κακή σου πράξη ποὺ

σοῦ βάραινε τὸ στῆθος. Δὲν ἔχω δίκηο, Τάκη;

Τάκης, (μὲ συντριβή).Ναί, μαμμά.

Μαμμά.—Μὰ γιατὶ δὲ μοῦ τῶπες;

Τάκης.—Δὲν τολμοῦσα.

Μαμμά.—Ἔπρεπε νὰ τολμήσεις. Δὲν εἶναι καθόλου καλὸ νὰ πνίγουμε τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς μας, γιατὶ συνειθίζουμε καὶ σιγά, σιγὰ μένουμε ἐντελῶς χωρίς. Ὁρίστε! Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἔκανες μιὰ κακὴ πράξη κι' εἶχες τύψεις ποὺ τόσο σὲ βασάνιζαν. Μὰ οἱ τύψεις, παιδί μου, δὲν εἶναι ὅπλο. Καλύτερα ἡ συνείδησή μας νὰ μὴ μᾶς ἀφίνει νὰ κάνουμε τὸ κακό, παρὰ νὰ μᾶς μαλλώνει ὕστερα γιατὶ τὸ κάναμε. Κατάλαβες, Τάκη;

Τάκης.—Ναί, μαμμά.

Μαμμά.—Πρέπει νἆσαι πολὺ καλὸ παιδί. Τὸ κακὸ γίνεται εὔκολα, μὰ διορθώνεται δύσκολα, καὶ καμμιὰ φορὰ καὶ καθόλου.

Τάκης. (γλυστράει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της καὶ γονατίζει.)—Συγχωρεῖστε με, μαμμά...

Μαμμά.— Καλά, καλά. Ἔλα, σήκω τώρα. (Ὁ Τάκης σηκώνεται). Τελείωσε τὴν ἔκθεσή σου κι' ἄφισέ με νὰ κοιτάξω κι' ἐγὼ τὴ δουλιά μου (τὸν φιλεῖ) Ἄντε, μπράβο. Φύλαξε καὶ τὸ ἑκατοστάρικο μὴν τὸ χάσεις νὰ πᾶμε αὔριο νὰ σοῦ ψωνίσω ὅ,τι θέλεις. Ὄχι σοκολάτες, ὅμως, γιατὶ θἄχουμε γλυκό. (Φεύγει).

Τάκης, (μόνος).—Εἶχε δίκιο ὁ Πετράκης. Οὔφ! (Ἀναπνέει βαθειά). Ἐλάφρωσα ἐπὶ τέλους. (Σκουπίζει τὰ μάτια του). Ἄ! Τί χαρούμενος ποὺ εἶμαι! (Τρέχει στὸ γραφεῖο χοροπηδῶντας καὶ πιάνει μὲ κέφι τὴν πέννα, Χαρούμενα καὶ πιὸ γρήγορα). «Dès que Paques etait arrivè, elle prit l'occasion de lui donner...»

Αὐλαία.

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

[*Ἴδε τὴν προκήρυξιν εἰς τὸ 23ον φυλλάδιον ἐ. ἔ.*]

Ὁ κ. Βώττης, ποὺ τὸν παρακάλεσα νὰ ἰδῇ μαζί μου τὶς ζωγραφιές σας, βρῆκε ἀνώτερη ἀπ' ὅλες, ὅπως δὰ κι' ἐγώ, τὴ ζωγραφιὰ τοῦ ***Μακντόφ***. Εἶν' ἕνα λεπτὸ καὶ κομψὸ σκίτσο, ὡραῖα βαλμένο, μὲ τοὺς ***τύπους*** πάντα ποὺ ἔχει δημιουργήσει ὁ κ. Βώττης, ἀλλὰ καὶ μ' ἀρκετὴ πρωτοτυπία στὴ σύνθεση. Τὸ σύμπλεγμα προπάντων τῆς Φεβρονίας μὲ τὸ ἀρνί, χαριτωμένο.

Ἔπειτα ἔρχεται τὸ σκίτσο τοῦ ***Θέσπι***,—παιδιοῦ μὲ πολὺ ταλέντο, - πιὸ μοντέρνο, πιὸ πρωτότυπο, πιὸ διακοσμητικό,—ἀλλὰ χωρὶς τὴν ποικιλία, τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν κομψότητα τοῦ πρώτου,—κι' ἔπειτα, μὲ τὰ ἴδια προτερήματα ἀλλὰ σὲ μικρότερο βαθμό, τὸ σκίτσο τοῦ ***Μὶλ Βὴν***.

Τὸ σκίτσο πάλι τοῦ ***Ἄστρου τῆς Λευτεριᾶς*** διακρίνετσι ἀναμεσα σ' ὅλα γιὰ τὴν ***κίνησή*** του. Δὲν εἶναι βέβαια τόσο... καλλιγραφικό, διῆτε ὅμως πῶς ***τρέχει*** ὁ Μπέμπης, καὶ πῶς ***στρέφεται*** στὰ βήματα ἡ σεὴ φωνή του ἡ Φεβρονία!

Ἀπὸ τὸ σκίτσο τοῦ ***Σανταμούρ***, τὰ πρόσωπα εἶναι ἐκφραστικά, καὶ προπάντων τῆς Φεβρονίας. Πολλὰ προτερήματα ἔχει καὶ τὸ σκίτσο τῆς ***Λιλάντας***. Τοῦ λείπει ὅμως μιὰ κιποια καθαρότης ἢ σταθερότης. Νομιζει κανένας ὅτι κυμαίνεται, ὅτι ἀχνίζει. Διαφορετικὰ θὰ ἐρχόταν σὲ πολὺ ἀνώτερη θέση ὡς σύνθεμα. Παρατηρῶ μάλιστα ὅτι ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ, ἡ ***Λιλάντα*** μοῦ ἔχει στειλει ὡς τώρα πολὺ καλύτερα. Φαίνεται ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἐργάζεται «ἐπὶ παραγγελίᾳ». Θέλει τὴν ἐμπνευσή της ὁλωσδιόλου ἐλεύθερη.

Ἀπὸ τἆλλα θὰ ξεχωρίσω τὸ πολὺ πρωτότυπο σκίτσο τῆς ***Νέμεσις***. Δὲν εἶναι καθόλου «ἀκαδημαϊκό», ἔχει ὅμως ἔκφραση καὶ κίνηση.

Ἐπίσης μᾶς ἔκαμ' ἐντύπωση τὸ μεγαλοπρεπέστατο καὶ λεπτότατο σκίτσο τοῦ ***Δαφνοστεφοῦς Ὀλυμπιονίκου***. Δὲν ἔχει βέβαια πολλὴ πρωτοτυπία, δείχνει ὅμως ***χέρι*** λαμπρό. Θὰ μιλοῦσα ἀκόμη γιὰ τὰ ὡραῖα σκίτσα τῶν ἀδελφῶν ***Φιλιππῆ***, τοῦ ***Μίλλερ***, τοῦ ***Π. Λευκαδίτη***, τῆς ***Λεπτῆς Μαργαρίτας*** καὶ ἄλλων. Δυστυχῶς, — τὸ αἰώνιο δυστυχῶς, —δὲν ἐπιτρέπει ὁ χῶρος. Γενικά, ὁ κ. Βώττης παρατηρεῖ, — κι' ἐγὼ μαζί του, — ὅτι τὸ ἄλλη φορά, θυμοῦμαι, οἱ Μικροὶ Διαγωνισμοὶ Ζωγραφικῆς δὲν ἔδιναν τόσο ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

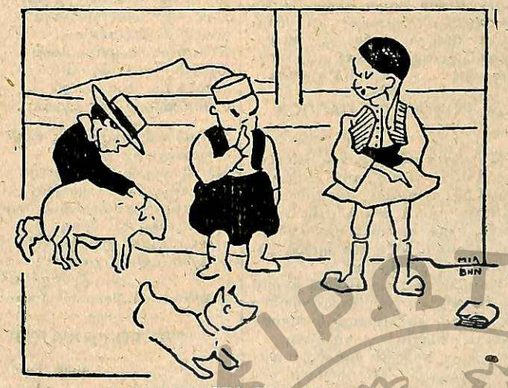

Σκίτσο τοῦ ***Μὶλ Βὴν*** (Β΄ Βραβεῖον)

Σκίτσο τοῦ ***Θέσπι*** (Β΄ Βραβεῖον)

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Μακντόφ*** [25Ε]. (Ὁ κ. Βώττης θὰ τοῦ χαρίσῃ ἕνα σκίτσο του ὑπογραμμένο καὶ κορνιζωμένο. Ἅμα ἑτοιμασθῇ, θὰ τὸν εἰδοποιήσω.)

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Θέσπις*** [23Ε].—***Μὶλ-Βὴν*** [22Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Ἄστρο τῆς Λευτεριᾶς*** [21Ε].—***Σανταμοὺρ*** [20Ε]. — ***Λιλάντα*** [20Ε].

Α΄ ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [18Ε] εἰς ἕκαστον: Νέμεσις, Δαφνοστεφὴς Ὀλυμπιονίκης, Μίλλερ, Εὐθύμιος Φιλιππῆς, Χρίστος Δ. Φιλιππῆς, Π. Ι. Λευκαδίτης, Φίλανθος, Λεπτὴ Μαργαρίτα.

Β΄ ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [15Ε] εἰς ἕκαστον: Μαργαρίτα Ρωμάνου, Δοξασμένο Ἠπειρωτάκι, Εὔελπις, Μόλλυ, Εὐθύμιος Α. Εὐθυμιάδης, Νικόλαος Γερμανός, Ἠλ. Ε. Κουντουριώτης, Παγκράτης, Διαμαντῆς Σ. Διαμαντόπουλος, Δημήτρ. Γ. Σταυρόπουλος, Ναυτόπουλο, Πάνος Α. Ζαμπακέλλης, Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγι, Ἀμφιτρίτη.

Γ΄ ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Φαίνη Γρώμαν, Θαΐς, Ζγουρόμαλλη, Ἑλένη Ἀνδρ. Δημοπούλου, Ἀντώνιος Δ. Ἀρφάνης, Δίβιος, Μαίρη Β. Βασιλειάδου, Θάνος Β. Τσουμπρῆς, Κατεργαράκος, Ἅμλετ, Γκιώνης, Γεώργιος Καρακαλᾶς, Διογένης, Μικρὸς Ἀθηναῖος, Χρυσόψαρο.

Υ. Γ.— Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σήμερα δημοσιευόμενα, θὰ δημοσιευθοῦν στὸ ἑπόμενο κι' ὅλα τἆλλα βραβευμένα σκίτσα. Ἐννοεῖται ὅτι κι' ἀπὸ τὰ ἐπαινεθέντα, πολλὰ θἄξιζε νὰ δημοσιευθοῦν. (Π. χ. τοῦ ***Δαφνοστεφοῦς Ὀλυμπιονίκου*** ποὺ εἶναι πραγματικῶς ἀπὸ τὰ ἀξιώτερα. Ἀλλὰ τὄκανε πολὺ μεγάλο καὶ θὰ ἔχανε ἂν τὸ μίκραινα.) Νομίζω ὅμως ὅτι τὰ ἔξη ἀρκοῦν.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Σὰν ἀνοίγεις τὰ φτερά σου, ἀε-
[ροπλάνο,
Κάτι βαθειά μου μέσα φτερουγί-
[ζει,
Κάτι π' ἀγάλια τὴν ψυχή μ' ἀγ-
[γίζει
Καὶ θωρῶ σε σὰν ὄνειρο πλάνο.

Ὦ ! πῶς ποθῶ νὰνέβαινα κεῖ
[πάνω !
Ψηλὰ στὰ αἰθέρια, τὰ οὐράνια
[ἀντικρύζει
Καὶ μεγαλεῖο τὸ εἶναι σου γεμί-
[ζει . . .
Στάπείρου τἄφταστο πότε σὲ
[χάνω
Πότε σὲ βρίσκω· πέτα, ἀερο-
[πλάνο,
Πέτα, ἀπὸ κάθε ψεύτικο τοῦ
[κόσμου
Μακρυὰ στὰ σύννεφα κρύψου τὰ
θολά . . ,
Κι' ὤ ! πάρε με μαζύ σου κι'
[ὅς πεθάνω!
Πάρε με κι' ἀπ' τὴ δύναμή σου
[δός μου,
Γιὰ νὰ πετᾶ ἡ ψυχή μου πιὸ
[ψηλά . . .

Φιλόσοφη
Γ' Βραβεῖον

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 64]

Διαβολάκος σωστός. Κι' ὅμως δὲν εἶναι πιότερο ἀπὸ τριῶ χρονῶν. Ἕνα μουτράκι λεπτό, ρόδινο, μάτια ἔξυπνα, ζωηρά, περίεργα, ποὺ στυλώνονται σὲ κάθε καινούριο ποὺ βλέπει, ἐξεταστικά, ἐρευνητικά.

Ὁ πόθος του εἶναι νὰ φαίνεται μεγάλος ἢ τοὐλάχιστο,— καταλαβαίνει κι' ὁ ἴδιος πὼς αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο,— σὰ μεγάλος. Καὶ γιὰ νὰ κάνει στὸν ἑαυτό του αὐτὴ τὴν ἀπατηλὴ ἐντύπωση, ἐπιστρατεύει ὅλα τὰ κολόρα, τὶς γραβάτες καὶ τὰ παλιὰ καπέλλα τοῦ μπαμπᾶ του. Τραβᾶ μὲ δύναμη τὸ κοντὸ σπιθαμιαῖο πανταλονάκι του, γιὰ νὰ τὸ κάμει «ὅπως τὸ φοροῦνε οἱ *κύριους*.» (Εἶναι πολὺ πίσω στὴ γραμματικὴ κι' ἔχει καταλήξεις δικές του). Μιὰ μέρα, πῆγα νὰ τοῦ φορέσω μιὰ μπροστέλλα γιὰ νὰ μὴ λερώση τὴν καινούρια μπλουζίτσα του. Χάλασε τὸν κόσμο.

— Ἐγὼ δὲ θέλω τέτοια πράγματα, μ' ἀπάντησε μὲ προσβεβλημένο ὕφος. Ποδιὲς φοροῦνε οἱ *δασκάλους* ;

Χτὲς ὅμως ἔγινε ὁλόκληρη ἱστορία. Εἶχε φέρει ἕνα φίλο του, ἴδιας σχεδὸν ἡλικίας, ὅμορφο παιδί, παχουλὸ καὶ μὲ ὕφος κάπως . . . κοριτσίστικο. Κουβάλισαν μαζὶ κι' ἕνα στρατιώτη ἀπὸ καουτσοὺκ μὲ κομμένο ποδι. Τὰ παλιὰ παιχνίδια, ὅταν εἶναι σπασμένα, δὲν ἔχουν ἐκτίμηση στὰ μάτια τῶν παιδιῶν. Γιὰ ἕνα στρατιώτη ὅμως ἀλλάζει τὸ ζήτημα. Ὑποτίθεται πὼς ὁ ἀκρωτηριασμὸς ἔγινε στόν . . . πόλεμο, κι' αὐτὸ γιὰ τὸ στρατιώτη εἶναι πολὺ τιμητικό. Φεύγοντας, ὁ φίλος τὸν ξέχασε, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ποὺ τὸν βρῆκα, φώναξα τὸ παιδὶ νὰ τοῦ τὸν δώσω. Μὰ ὁ ἀνεψιός μου ἀγανάκτησε.

— Αὐτὸ πιὰ εἶναι δικό μου, φώναξε μὲ κλάμματα. Ἀφοῦ ἔμεινε *δυὸ ὧρες* ἐδῶ ;

Κι' ἦταν τόσο κομψὸ τὸ θέαμα τῶν δυὸ παιδιῶν, τοῦ ἑνὸς ποὺ ὑπεστήριζε τὴν ἰδιοκτησία του, καὶ τοῦ ἄλλου, τοῦ . . . σφετεριστῆ, ποὺ ζητοῦσε νὰ κάμει δικό του τὸ παιχνίδι, γιατί ἔμεινε μιὰ νύχτα στὸ σπίτι. (Ἔχει, βλέπετε, κάποιαν ἰδέα ἀπὸ νομικὰ καὶ ξέρει πὼς ἡ περιουσία ποὺ ἐγκαταλείπεται, μένει σ' ὡρισμένες περιπτώσεις εἰς ὄφελος τοῦ ἄλλου). Εἶδα κι' ἔπαθα νὰ τοὺς γαληνέψω. Ὁ πρῶτος ἡσύχασε μόλις πῆρε τὸ παιχνίδι του. Μὰ ὁ ἄλλος ἔκλαιγε ὧρες καὶ δὲν ἡσύχασε παρὰ ὅταν τοῦ ὑποσχέθηκα νὰ τοῦ πάρω ἄλλο. Ὡστόσο ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβει γιατί νὰ γυρίσει ἀντικείμενο ποὺ μένει *δυὸ ὧρες* στὸ σπίτι μας.

Ἀγνὴ Ψυχούλα

Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 91]

Ἡ γωνιὰ αὐτή, κοντὰ στὸ τζάκι, εἶν' ἡ γωνιὰ τοῦ παπποῦ. Ἐκεῖ δά, θυμᾶμαι, ἀγαποῦσε νὰ κάθεται μὲ τὰ πόδια στὶς πυροστιές, στὴν παλιά του πολυθρόνα. Ἐκεῖ διάβαζε τὴν ἡμέρα καὶ κοιμώτανε τὸ βράδυ.

Νομίζω πὼς τὸν βλέπω ἀκόμα μὲ τὸ κεφάλι του στεφανωμένο ἀπὸ ὡραῖα μαλλιὰ ποὺ ἄσπρισαν ἀπὸ τὴν ἡλικία καὶ τὴ λύπη.

Ἔγερνε πρὸς τὰ ἐμπρός, σκυμμένος ἑλαφρά. Τὸ πρόσωπό του ἦταν πότε σοβαρὸ καὶ πότε γαλήνιο. Ἡ ψυχή του ἦταν ἀνοιχτὴ γιὰ ὅλους. Θὰ διαβαζε κανένας στὸ μέτωπό του τὴ γαλήνη, στὰ μάτια του τὴν καλοσύνη, κι' ὅταν στὸ στόμα του περνοῦσε ἕνα χαμόγελο, νόμιζα πὼς ἔβλεπα νὰ λάμπῃ μιὰ ἀκτίνα τ' οὐρανοῦ. Ὕστερα ὅταν κουραζόμουν ἀπὸ τὸ παιχνίδι : «Μιὰ ἱστορία, παπποῦ» καὶ νὰ με στὸ γόνατά του καθισμένος.

Αὐτὸς ἔψαχνε μιὰ στιγμὴ στὴ μνήμη του στὶς παλιές του ἀναμνήσεις, καὶ φιλῶντας με στὸ μέτωπο, ἄρχιζε τὰ διηγήματα.

Ἦταν ἀναμνήσεις ἀπ' τὴ μακρινὴ παιδικὴ ἡλικία, ἢ κανένα ὡραῖο διήγημα, ἕνα παλιὸ παραμύθι, τρομερό ! . . κι' ἄκουγα, μόλις ἀναπνέοντας, μὲ τ' αὐτὶ καὶ τὸ νοῦ μου κρεμασμένα στὴ φωνή του.

Τώρα ἡ πολυθρόνα του εἶναι ἄδεια. Ὁ παπποῦς δὲν θἄρθῃ νὰ καθήσῃ ποτὲ κοντὰ στὴ φωτιά, μὰ ἡ θέση του εἶναι καλλίτερη στὸν οὐρανὸ παρὰ στὴ γῆ : Μᾶς ἄφησε γιὰ νὰ πάγ στὸ Θεό!

(Κατὰ τὸ γαλλικὸ τοῦ Louis Tournier)

Νάρκισσος

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ

Στράτες ἀπάτητες τῆς γῆς,
βουνὰ πανώρια, δάση,
Δὲν ἔκαναν τὸν ἄνθρωπο
τὸ θάρρος του νὰ χάσῃ·
Ὅσα κρυφὰ κλείναν αὐτά,
μπόρεσε νὰ τὰ μάθῃ·
Ἀκόμα καὶ τῆς θάλασσας
τἀμέτρητά της βάθη.

Τώρα πιὰ δὲν τ' ἀπόμενε
ἄλλο ἀπ' τὸν ἀέρα.
Πουλιὰ μικρὰ πετούσανε
μέσ' τὴ γαλάξια σφαῖρα,
Κι' Αὐτός, ὁ βασιλιὰς τῆς γῆς,
αὐτὸς νὰ μὴν τὴ φτάσῃ ;
Ὄχι ! κι' αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος
ἔπρεπε νὰ δαμάσῃ.

Τοῦ Δαίδαλου τὰ δάκρυα
ράναν τὸ πρῶτο θῦμα,
Τὸν Ἴκαρο ποῦβρε πικρὸ
τάφο στὸ μαῦρο κῦμα,
Γιατὶ ὁ ἥλιος ζήλεψε
τ' ὥριο κατόρθωμά του
κι' — ὦ τὸν σκληρὸ—ἀνάλυσε
τὰ κέρινα φτερά του.

Μὰ στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ
μι' ἀλήθεια εἶναι γραμμένη :
Πῶς κάθ' ἐμπόδιο νικᾶ
κανεὶς ἂν *ἐπιμένῃ*.
Κι' αὐτὸς ἐπέμεινε πολὺ
ὥς ὅτου 'γάλι ἀγάλι
πέταξε μὲ γερὰ φτερὰ
στοῦ ἀπείρου τὴν ἀγκάλη.

Καὶ σὰν τρανὸς ἀητὸς πετᾶ
—κατακτητὴς τ' ἀέρα—
Μὲ τὰ πανώρια του φτερὰ
μέσ' τὴ γαλάξια σφαῖρα,
Καὶ μιὰ φωνὴ λὲς πὼς σκορπᾶ
σ' ἀνατολὴ καὶ δύση:
«Πετῶ, γιατὶ μεγάλο νοῦ
μ' ἔχει ὁ Θεὸς χαρίσει ! »

Σγουρόμαλλη

(Γ' Βραβεῖον Μ. Ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ)

ΤΑ ΤΟΥΡΚΑΚΙΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 94]

Θυμᾶμαι ἀκόμη, σὰν νἄταν χθές, 'κείνη τὴ μέρα. Ἦταν ἀνοιξιάτικο δειλινό, ποὺ τὄσκασα ἀπὸ τὸν κῆπο κι' ἀνέβηκα στὴν ἐπάνω πόρτα.

Δὲν ξέρω ἂν ἦταν ἕνα ἢ δυὸ χρόνια μετὰ τὸν πόλεμο. Ξέρω μόνο, πὼς ἦταν ἐποχὴ ποὺ δὲν μποροῦσε ρωμιὸς νἄβγει ἀπὸ τὴν πόρτα του, χωρὶς λίγο φόβο. Γι' αὐτὸ μᾶς προσεχαν. Ἐγὼ ὅμως ἤθελα νὰ δοκιμάσω τὸν «ἀπηγορευμένο καρπὸ» καὶ βρῆκα εὐκαιρία νὰ τὸ σκάσω.

Ἀνέβηκα μιὰ πέτρινη σκάλα, ἄνοιξα μὲ προφύλαξη μιὰ βαρειὰ πόρτα, καὶ νά με στὸ δρόμο !

Εὐχαριστημένος καθόμουν στὸ πεζοῦλι, ὅταν ἀπότομα ἔκλεισε ἡ πόρτα. Δὲν φρόντισα νὰ κτυπήσω νὰ μάνοιξουν, γιατὶ εἶχα σκοπὸ νὰ καθήσω ἔξω λιγάκι, ποὺ τὄθελα πολύ . . .

Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος. Καθόμουν ἥσυχος μὲ τὸ κεφάλι πάνω καὶ χαζευα τὰ πουλιὰ ποὺ πετοῦσαν. Μὰ ξάφνου ἀκούω βοὴ καὶ βλέπω νὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸν κατήφορο τῆς Ἁγια-Κυριακῆς, τρεχαλα, πέντ'-ἕξη Τουρκάκια.

Φόβος καὶ τρόμος μ' ἔπιασε... Ἔκανα νάνοιξω τὴν πόρτα. . . τίποτε ! ... Καὶ τὰ Τουρκάκια νὰ πλησιάζουν. . . Κτύπησα μὲ βία τὸ κουδούνι . . . Ἀλλὰ ἡ πόρτα ἀργοῦσε νἀνοίξῃ καὶ κατόρθωσαν τὰ Τουρκάκια νὰ μὲ πλησιάσουν καὶ νὰ μὲ ρωτήσουν, ἐνῷ ἐγὼ ἔτρεμα ἀπὸ τὸ φόβο μου:

— Οὐλάν, ἰξεύρεις ντρόμο ντὰν-ντάν, μπέ ;

Ἤτανε σίγουρο. Ἀπὸ τὸ «ντρόμο ντὰν-ντὰν» κατάλαβα ὅτι θέλανε νὰ πάνε στὸ τράμ. Ἀλλὰ δὲν ἀπάντησα. Ἡ γλῶσσα μου δέθηκε.

— Τί 'σαι σύ, μπέ ; Ἀρμέν ; μοῦκαμε ἕνας ἀγριωπά.

— Γιόκ, κατόρθωσα νὰ ψελλίσω. Ρρ...ρούμ !

Δὲν ἤξερα τότε τί θὰ πεῖ Ἕλληνας !

Μὲ τὸ χέρι τοὺς ἔδειξα τὸ δρόμο, καὶ φύγανε τρεχάλα. Ἀνέπνευσα . . . Ξαναχτύπησα . . . Σὲ λίγο ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκα μέσα κιτρινιασμένος,— τὸ τελευταῖο ἀπ' ὅλα τὰ χρώματα τ' οὐράνιου τόξου ποὺ πῆρε τὸ πρόσωπό μου.

Ἄλλη φορὰ πιὰ δὲν βγῆκα μονάχος στὸ δρόμο, παρὰ ὅταν μπόρεσα νὰ τραγουδήσω λεύτερα τό : «Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη».

Γίνο Βούγας

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 90]

. . . Καὶ σύρθηκε μέσα ἡ γριὰ μὲ τὸ τρεμουλιαστό της βῆμα. Στὸ χέρι της τἀδύνατο καὶ τὸ ρυτιδισμένο κρατοῦσε ἀπαλὰ-ἀπαλὰ ἕνα μικρὸ χεράκι. Ἦταν ἀδύνατο κι' αὐτὸ μὰ ὄχι γερασμένο. Ἕνα ἄσπρο μωρουδίστικο τόσο δὰ χεράκι. Ἦταν τὸ ἐγγονάκι της ποὺ βάσταγε ἡ κυρούλα, ἑν' ἀγγελοῦδι δυὸ χρονῶν χωρὶς μάννα καὶ πατέρα.

Προχώρησε ἡ γριὰ σιγά, μ' εὐλάβεια μεγάλη, τὰ πόδια της ἔτρεμαν, τὰ γόνατά της λυγοῦσαν καὶ τὸ παιδὶ ἀπὸ πίσω της συρόνταν καὶ κεῖνο . . .

Δὲν εἶχε δύναμη ἡ φτωχιὰ νὰ προχωρήσῃ ἄλλο, καὶ ὅμως ἦθελε, ἤθελε πολὺ νὰ φτάσῃ ὥς τὸ ἱερό, νὰ κάμῃ τρεῖς μετάνιες...

Μὲ κόπο σταυροκοπήθηκε καὶ τὰ θολά της μάτια καρφώθηκαν ἐκεῖ ψηλὰ στὸν Ἐσταυρωμένο.

Τὰ μελανὰ τὰ χείλη της κάτι ψιθύρισαν. Καὶ ξάφνου, κεῖ ποὺ μίλαγε στὸν Χριστό, ἕνας σπασμὸς ἐτράνταξε τἀδύνατο κορμί της, λυγίστηκε κι' ἔπεσε χάμω, στὶς κρύες πλάκες τῆς ἐκκλησίας . . . νεκρή.

Καὶ τὸ παιδί ;

Ὦ, τὸ δυστυχισμένο ! . . Δὲς κι' εἶχε νιώσει μέσα του τὴ δύναμη τοῦ Χάρου κι' εἶχε ζαρώσει κεῖ κοντά . . .

Δὲν ἔκλαιγε. Μὰ μέσα του αἰσθανόταν κάτι νέο.

Πλησίασε, ἔσκυψε στὸ μέρος τῆς νεκρῆς καὶ σιγανὰ ψιθύρισε, γεμάτο πόνο :

— Γιαγιά, γιαγιάκα μου γλυκειά ! . .

Θάλασσα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὴν ἐφημερίδα, σὲ ρεκλάμα Ὡρολογοποιείου, ὁ Μπέμπης διαβάζει :

«Κομψότης— ἀκρίβεια— εὐθηνία».

Καὶ φωνάζει :

—Ὦ ! ἀκρίβεια καὶ φτήνια ! Πῶς συμβιβάζονται ;

Γέρο-Δῆμος

***

Νίτσα : — Γιατί, μαμμά, μοῦ τραβᾷς ταῦτιά ;

Ἡ μαμμά :—Γιὰ νἀκοῦς ὅταν σοῦ μιλοῦνε.

Νίτσα : — Τότε γιατὶ δὲν τραβᾶς καὶ ταῦτιὰ τῆς γιαγιᾶς ;

Ἠλιόβγαλτη

***

Στὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν.

— Πές μου, Γεῶργο, τὸν παρακείμενο τοῦ fero.

Ὁ Γεῶργος σιωπᾷ.

Ἕνας ἄλλος ἀπὸ πίσω του τοῦ σφυρίζει :

— Tuli . . . tuli . . .

Κι' ὁ Γεῶργος ποὺ σιχαίνεται τὴ Δημοτική :

— Τούλιον !

Ἀστραπόβροντο

235ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΛΥΣΕΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ὁ νέος Διαγωνισμὸς Λύσεων Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα καὶ θὰ περιλάβῃ τὰς Ἀσκήσεις ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν κατὰ τὸ διάστημα τῆς Δ' Τριμηνίας, ἤτοι εἰς τὰ φυλλάδια τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέρος, πρέπει νὰ προμηθευθοῦν τὸν ἀπαραίτητον Χάρτην Λύσεων καὶ νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τοὺς λοιποὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ Ε' Κεφάλαιον τοῦ Ὁδηγοῦ, § 15—26 (φυλλάδιον 5ον, σελ. 46.)

Βραβεῖα θ' ἀπονεμηθοῦν τὰ ὡρισμένα δι' ὅλους τοὺς Μεγάλους Διαγωνισμούς, τὰ ὁποῖα βλέπετε ἐπίσης εἰς τὸν 'Οδηγόν, Κεφάλαιον ς', § 3—7, (φυλλάδιον 6, σελ. 54).

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε : 7ος, 12ος, 14ος, 18ος καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1926) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 33 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς : Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 31 Αὐγούστου 1927.

ΣΗΜΕΡΑ τελειώνει κι' ὁ «Τζάκ»· Βάσταξε πολύ, σχεδὸν δυὸ χρόνια. Ἀλλὰ σεῖς—τὸ ξέρω,—θὰ θέλατε νὰ βαστάξῃ ἀκόμα ἄλλα δυό. Σᾶς ἄρεσε τόσο πολύ ! Κι' εἶναι πραγματικῶς ἀπὸ τὰ ὡραιότερα μυθιστορήματα ποὺ δημοσίευσα ποτέ... Τί νὰ γίνῃ ! Ὅλα τὰ πράγματα στὸν κόσμο τελειώνουν. Τώρα, τὰ τέσσερα μυθιστορήματά μας γίνονται τρία. Γιατὶ ὧς τὸ τέλος τοῦ χρόνου δὲν θἀρχίσω ἄλλο. Πρέπει νὰ τελειώσουν σ' αὐτὸν τὸν τόμο ὅλα, γιὰ νἀρχίσουν τὰ νέα στὸν ἑπόμενο. Σ' αὐτὰ λοιπὸν τὰ φυλλάδια ποὺ μένουν, θὰ δημοσιεύω περισσότερο «Θαυμαστὸ Ταξίδι» καὶ θὰ συμπληρώνω μὲ μικρὰ διηγήματα, μὲ γελοιογραφίες κτλ.

Σᾶς συσταίνω τὸ σημερινὸ δραματάκι τοῦ κ. Δ. Ἰωαννοπούλου, ποὺ ἡ «Ξένη» του, δημοσιευμένη κι' αὐτὴ στὴ «Διάπλασι», εἶχε τόση ἐπιτυχία καὶ παραστάθηκε σὲ τόσα σχολεῖα. Ὁ καιμένος μοῦ τὸ εἶχε δώσει πρὸ καιροῦ, γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσω πρὶν ἀπὸ τὶς ἐξετάσεις. Ἀλλὰ μόλις σήμερα βρῆκα τόπο. Δὲν σημαίνει. Ἂν δὲν χρησιμοποιήθηκε φέτος, θὰ χρησιμοποιηθῇ τοῦ χρόνου. Τὸ καλὸ πρᾶγμα δὲν χάνεται ποτέ.

Μὰ βέβαια, *Κοσμοχαλάστρα*, ἂν γίνει αὐτὸς ὁ χορός, θἄρθουν κι' ἄλλα παιδιά, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Διαπλασόπουλα. Κάθε οἰκογένεια δηλαδὴ συνδρομητοῦ θὰ μπορῇ νὰ φέρνει ὅπ' εὐθύνην της, κι' ὅσα ἄλλα παιδιὰ θέλει, ἀπὸ ἄλλες συγγενικὲς ἢ φιλικὲς οἰκογένειες. Στὴ Σημείωση τῶν Εὐσήμων θἀναφέρεις ὅλα τὰ Εὔσημα ποὺ πῆρες, εἴτε μὲ τὸ ἕνα εἴτε μὲ τὸ ἄλλο σου ψευδώνυμο, καὶ θὰ κάμῃς ἄθροισμα γενικό. Π. χ. «10 Εὔσημα στὸν Α' Διαγωνισμὸ μὲ τὸ ψευδώνυμο δεῖνα — 5 Εὔσημα στὸ Β' Διαγωνισμὸ μὲ τὸ ψευδώνυμο τάδε. Τὸ ὅλον Εὔσημα 15.» Τὸ *Κοσμοχαλάστρα* εἶναι νόστιμο ψευδώνυμο κι' ὅσοι ἀρέσουν τὰ ψευδώνυμα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, βέβαια θὰ τὸ ἐψήφιζαν ἂν τοὺς τὸ ζητοῦσες. — Αὐτὴ τὴν ἀπάντησῃ σοῦ τὴν εἶχα γράψει πρὸ καιροῦ, ἀλλὰ ἔμεινε ἐλλείψει χώρου. "Ἐλαβα καὶ τἄλλο γράμμα σου. Καλὴ ἡ σκέψη σας, ἀλλὰ *Ροδ. Βαλ.* ἔχομε.

Κι' ἕνα παρόραμα : Στ' ἀποτελέσματα τοῦ 231ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὸ 32ο φυλλάδιο, μεταξὺ τῶν Ἰσοτίμων Α' Βραβείου τῆς Μεσαίας Τάξεως, ἐτυπώθη κατὰ λάθος *Ἀμαρυλλίς*, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ *Μήδεια*. Σ' αὐτὴν ἀγήκει τὸ Βραβεῖο. Μοῦγραψε κι' ἕνα τόσο ὡραῖο γραμματάκι ἀπὸ τὴν Πορταριά !

Μικρὴ Ἀρτίστα, στὴν Ἄσκησι ἐκείνη τοῦ 27ου φύλλου, ἅμα μεταφρασθοῦν οἱ γαλλικὲς λέξεις, θὰ σχηματισθῇ μιὰ γνωστή, γριφώδεις ἢ λογοπαικτικὴ φράσις. Ὁ συνθέτης τὴν ὀνομάζει «ἀρχαῖον γρῖφον», διότι πράγματι εἶν' ἕνας γρῖφος βυζαντινός. Κι' ἐσὺ θὰ τὸν ξέρῃς, δὲν γίνεται, γιατὶ εἶναι πιὰ παραμιώθης. Πολὺ ὄμορφο τὸ γράμμα σου. Μοῦ ἀρέσει καὶ τὸνοματάκι ποὺ πῆρες γιὰ χαϊδευτικό.

Καὶ τὸ δικό σου γράμμα, *Μερκία*, μ' εὐχαρίστησε πολύ Ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀπάντησῃ τῆς Κυριακῆς δὲν ἔχεις δίκιο νὰ μετανοιώνῃς τόσο. Καὶ πρῶτο ποῦ τὸ ξέρεις ; Μπορεῖ νἀρέσῃ τοῦ Ἀνανία. Μὰ καὶ νὰ μὴν τοῦ ἀρέσῃ, μικρὸ τὸ κακό . . . Πολὺ σ' εὐχαριστεῖ ὁ κ. Φαΐδων γιὰ τὰ τόσο συμπαθητικὰ λογάκια.

Ἐννοεῖται, *Κάρμεν*, ὅτι τὶς Ἀσκήσεις ἀπὸ τὶς Συλλογές σας, ὅλες σχεδόν, τὶς διορθώνω ἐγὼ καὶ τὶς κάνω καλύτερες. Ὥστε μὴν ἐκπλήττεσαι ὅταν βλέπῃς καμμιὰ μεταβολή, ὅπως σ' ἐκείνη ποὺ ἀπὸ τὴ Συλλογή σου τὴν πῆρα. Γιὰ τἄλλο, τί νὰ σοῦ πῶ ! Ἐννοεῖς ὅτι αὐτὰ τὰ παιδιὰ μοῦ εἶναι ὁλωσδιόλου ἄγνωστα. Δὲν μπορεῖ ἕνα Διαπλασόπουλο νὰ κάμει τέτοιο πρᾶγμα. Ἀλλὰ μὴ δίνεις σημασία: σχίσιμο πέταμα καὶ μιλιά.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ, Κρινόλευκη Νεράϊδα, Ἀτρόμητος Κρής, Κόρη τῆς Ἴδης, Ναυτίλος, Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου, Νάρκισσος, Μάγισσα, Ροδοβαμμένη Αὐγούλα, Σμυρνιοπούλα, Θέσπις, Ζηλεμμένο Κάστρο, Ταξιδιάρικο Κῦμα, Παρηγοριά, Ἀχ Πόλη, Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ, Ἀνεμώνη, Σπύρος Ναουμίδης, Βελουδένια Μάσκα, Φλογίτσα, Ταρτοῦφος, Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, Σβυσμένη Ἐλπίδα, Μεσημβρινὸς Ἥλιος καὶ Τραγούδι τῆς Λευτεριᾶς.*—Τί κατακλυσμός ! Νὰ ἴδω σὲ πόσους θὰ μπορέσω νἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται : «Ἡ Ἐξοχή» καὶ ὁ «Βοσκὸς» τοῦ *Γόδφρυ*, Ἀντιγραμμένα. Τὰ ξέρουν ὅλα τὰ παιδιά :

Μακρυὰ ἀπὸ τὴν πόλη
Κι' ἀπὸ τὴν ταραχὴ
Ἐδῶ ἐλάτε ὅλοι,
Ἐδῶ στὴν ἐξοχή . . .

Ἔτσι λοιπόν, γιὰ μὲ γελᾶσ θέλησε ὁ *Γόδφρυ* ; Ἢ δὲν ξέρει πὼς στὴ Σελίδα μόνο πρωτότυπα δημοσιεύονται ; — «Τὸ θαῦμα» τῆς *Κοσμοχαλάστρας*. Καλὸ ὧς διήγημα, ἀλλ' ἄτεχνα γραμμένο. Δὲν ἔχει ὕφος κι' ἡ γλῶσσα γυρίζει πάντα στὴν καθαρεύουσα. — «Τὸ πάθημα τοῦ βλάχου» τοῦ *Ἐπαμεινώνδα*. Καὶ κάποιος ἄλλος μοῦ ἔστειλε τὸ ἴδιο κι' εἶπα πὼς εἶναι ἀπίθανο : οἱ μπακάληδες δὲν δίνουν συνταγὲς μαγειρικῆς στοὺς βλάχους.—«Τὸ σάβανο τοῦ ναύτη» τῆς *Κυματιζούσης Κυανολεύκου*. Καλούτσικα γραμμένο, ἀπὸ πολὺ ἀπαισιόδοξο. Ἔπειτα, ὁ Χριστὸς δὲν κοιμᾶται ποτὲ στοὺς οὐρανούς... —«Ἔφυγες γάϊδαρο» τοῦ *Ἄστρου Ἀραπάκι*. Παλιὰ ἱστορία, νοστιμότατη. Τὴν ἔχει κι' ὁ Ἀνανίας στὴ συλλογή του. Ἀλλὰ ὄχι ὄμορφα γραμμένη. Ὅταν μεθαύριο θὰ δημοσιευθῇ ἀπὸ τὸν Ἀ-Ἀνανία, θὰ ἰδεῖ τὸ *Ἄστρο Ἀραπάκι* πῶς ἔπρεπε νὰ γραφτῇ.— «Σκέψεις» τῆς *Ἐλάτης τοῦ Αἴνου*. Μερικὲς ἀκατάλληλες· ἄλλες ὄχι τόσο καλὰ μεταφρασμένες.

Ἐγκρίνονται : 96. «Τριαντάφυλλα» τῆς *Μυρίνης*. — 97. «Ἀπὸ τὰ Φαιδρά» τοῦ *Ἀτρόμητου Εὐζωνάκι*.— 98. «Ἐξοχικὸς Περίπατος» τῆς *Ἐλάτης τοῦ Αἴνου*.—99. «Οἱ ρώγες» τῆς *Νίκης τοῦ Παιωνίου*.—100. «Φωτιὰ στὸ δάσος» τοῦ *Ἀποβροχάρη*.— 101. «Ἦταν δυὸ φύλλοι...» τοῦ *Ἀθω*. —102. «Παραξένες κουβέντες» τῆς *Ἀρχοντοπούλας*. Καὶ ἔπεται συνέχεια.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1927. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ρόδον τῆς Ἐρήμου, κ. (ΝΓ). Δάφνη, κ. (ΘΤ). Μοναχοκόρη, κ. (ΕΙ). Τσιγάνα, κ. (ΕΣ.) Ἀνιχνευτής, ἀ. (ΓΠ). Κοπετὰν Φασσαρίας, ἀ. (ΓΚ). Λύρα, κ. Ἱππότης ντὲ Μπερζεράκ, ἀ. Ἱππότης Ταγκρέδ, ἀ. Ἄσπρος Πιερότος ἀ. (βρέστε μας). Μαῦρος Πιερότος' ἀ. (βρέστε μας). Κολομπίνα, κ. (βρέστε μας).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της : *Ἀστέρα τοῦ Αἰγαίου* (εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου· χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου· *Πύρινην Ρομφαίαν* (φαντάζομαι τὴ χαρά σου· φαντάσου καὶ τὴ δική μου· *Δὸν Κιχῶτον* (τὰ ἔλαβα, ἡσύχασε· *Μαγεμένην Βασιλοπούλαν* (ἐστειλα· πῶς εἶναι ἡ μαμμά;) *Φιρφιρίκον* (ὄχι, αὐτὰ δὲν εἶναι σπουδαῖα· *Πορφυρίδα* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· *Νίκην τοῦ Παιωνίου* (ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμο τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἀλλὰ τό/ομά του δὲν μοῦ τὸ εἶπες· *Σανθὴν Μουσμὲ* (ἐστειλα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· *Ἐξυπνην Γατούλαν* (χαίρω πολὺ γιὰ ὅλα· χαιρετισμοὺς στὴν Μαρούλα· ὄχι, ἀνορθογραφίες δὲν βρῆκα· μόνο τὸ «βγιάζομαι» δὲν θέλει γάμα· *Ἀλκμήνην* (πολὺ ἐνδιαφέρο τὸ γ

θόλου·) *Φιλόγελην* (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία·) *Μοκοκό* (μὰ βέβαια πού πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃς·) *Ἱππολύτην* (ἔστειλα· λύσεις δεκταὶ ὅσο δὲν ἔχουν δημοσιευθεῖ·) *Μέλισσαν* (ἄ, τί ἐνόχληση πού σοῦ ἔδωσα χωρὶς νὰ θέλω! ἦταν γι' ἄλλη καὶ κατὰ λάθος ἐστάλει στὴ διεύθυνσή σου·) *Μαῦρον Πρίγκιπα* (κι' ἐγὼ ἐλπίζω νὰ εὑρεθοῦν·) *Ἄνναν Τζαβέλλα* (ἔστειλα 7ον· γράφε μου τώρα πού ἔκαμες τὴν καλὴ ἀρχή· *Νεάνιδα τοῦ Ἰονίου* (περαστικά· δὲν ξέρεις πῶς οἱ λύσεις γράφονται σὲ λυσόχαρτο ;) *Κίρκην* (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ὄχι, ἡ Ρ. Κ. δὲν εἶναι·) *Δοξασμένην Ἰθάκην* (ναί, τὶς θυμοῦμαι, χαιρετισμούς· ἔστειλα 5 τετρ.) *Μαργαρώνην* (ματαιοπονεῖς· δὲν στέλλονται ἔτσι αἱ λύσεις·) *Σκνίπαν* (καὶ σὺ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς τόσον καιρό, κι' ἐγὼ σήμερα δὲν ἔχω τόπο νὰ σοῦ ἀπαντήσω· ξαναγράφε μου·) *Ροζίταν*, *Ἀθ. Ζαφειρίδην*, *Παπατρέχαν* κτλ.κτλ.

Πάτερ - Παχούμιον, *Πριγκίπισσαν Ραπανάκι*, *Θαΐδα*, *Ἀμίμητον Γελωτοποιόν*, *Σπυρ. Γραμμένον*, *Προσκοπάκι*, *Εὔαν*, *Ὀλυμπιονίκην*, *Αἰμυλίαν Χώβ*, *Ε. Ἀντωνιάδου* (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *30 Αὐγούστου*, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(ΑΡΧΗ τοῦ 235ου Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 3 Νοεμβρίου)

583. Λεξίγριφος

Κρέας παστό, ὀρεκτικό,
Στὸ τέλος του . . . συρίζει
Καὶ νῆσο στὸ Σαρωνικὸ
Γνωστὴ μᾶς ἐμφανίζει.

Σπαρτιάτης

584. Στοιχειόγριφος

Ὅπως εἶμαι, σὲ χορταίνω,
Σὲ δροσίζω, σὲ γλυκαίνω·
Ἂν μοῦ κόψεις τὸ κεφάλι
Καὶ συγχρόνως τὸ λαιμό,
Ἕνα τέταρτο τοῦ χρόνου
Θὰ μὲ κάνῃς στὸ λεπτό.

Ἄστρο τῆς Λευτεριᾶς

585. Μεταγραμματισμὸς

Ἀγαθὸς ἀρχαῖος μάντης
Θὲς νὰ κάνῃ φωνικό ;
Τὸ λαιμὸ νὰ τοῦ ἀλλάξῃς
Κι' ἀντὶς Ι νὰ βάλῃς Ο.

Ἑλλὰς τῶν Ὀνείρων

586. Αἴνιγμα

Ἀπὸ τὸ χέρια τὰ γερὰ
Τοῦ κάθε ἀρχαίου ὁπλίτη,
Χωρὶς προσπάθεια καμμιὰ
Τοῦ ἔξυπνού μου λύτη,
Περνῶ στὸ γένος τῶν φιδιῶν
Τῶν πιὸ πολὺ φαρμακερῶν.

Ἔξυπνη Γατούλα

587. Ἀστὴρ

* * * Ὁριζοντίως βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης· καθέτως ὄνομα γυναικεῖον (ἢ ἀσχολία τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων ἢ χώρα ἀσιατική·) διαγωνίως δὲ ἤπειρος καὶ ἀρχάγγελος.

* * *
* * *
* * * Ρ * * *
* * *
* * *
* * *

Ρήγας Φεραῖος

588. Κρυπτογραφικὸν

12345 = Πτηνόν.
2415 = Ζῷον ἄγριον.
34235 = Τρέχει νερό.
4235 = Ὁ γαυγιστής.
5423 = Καύσιμος ὕλη.

Ἀειθαλὴς

589. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

—Ἔ, Πέτρο, Λίζα, Χαρίκλεια, γιατὶ δὲν πίνετε τὸ γάλα σας ;
— Μὰ δὲν ἔχει . . .
— Τί πρᾶγμα ;
— Αὐτὸ ποὺ εἶπες.

Τραυματίας τοῦ 1913

590. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς ἀποτελοῦν ἀρχαῖον ζωγράφον :

1, Ἀρχαῖος Φιλόσοφος· 2, Θεά· 3, Ἐργαλεῖον σκαπανέων, κτιστῶν, κτλ· 4, Μέγας βασιλεύς· 5, Ἀστερισμός· 6, Ρήτωρ.

Μέλισσα

591. Μικτὸν

ει - σνργσς - υοηω

Παιδὶ τῆς Ὀλυμπίας

592. Ἐλλιποσύμφωνον

α - ουαια - εεα

Ἀνέσπερη Εὐτυχία

593. Γρῖφος

οἶκοι θῆ
οἶκοι οἶκοι θῆ θῆ
ὂν — λέων σ 1 αλ οἶκοι
οἶκοι οἶκοι θῆ θῆ
οἶκοι θῆ

Ταρδὶφ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

594. Acrostiche de Contraires

Les premières lettres des contraires des mots ci-dessous forment un roi des Francs :

Obscurité, courage, modestie, mensonge, superieur, matin.

Κυρὰ-Κυραλίνα

595. Sans Voyelles

Tt - nv - tt - b
(Proverbe connue)

Δαφνοστεφὴς Ὀλυμπιονίκης

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 25

361. Αἰήτης (αἰ, ἠτις.) — 362. Γραφὶς-ραφίς.—363. Κρόνος-θρόνος-Χρόνος, — 364. Ἄργιλλος - Ἀργολίς.—365.

Α Σ Λ Σ
Ι Ο Υ Ω
Π Μ Ο Ν
Η Α Ω Ο Α Ρ Ι Ο
Σ Ρ Σ Μ Τ
Ο Χ Ο Ο
Σ Α Σ Σ

366-370. Διὰ τοῦ Ω: *δῶμα, μωρός, πῶλος, σῶμα, χώρα.*—371. ΛΑΓΩΟΣ (Λ-αχνός, Ἀ-κυρος, Γ-όνος, Ὠ-όν, Ο-ὐλή, Σ-πόρος.) — 372. *Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσεις.* (Ἀναγνώσκεται ἐκ τῶν κάτω βουστροφηδόν. Αἱ λέξεις τῆς Ἀκροστιχίδος: ΣΙΕλος, ΔΙΣκος, ΙΕΝα, ΝΟυβις, ΡΟΦημα, ΣΥΜη, ΙΝΕμπολις, ΜΗΔεια.)—373. Δεμένος ὁ γάϊδαρος, ἀναπαμένος ὁ νοικοκύρης.—374. *Ἡ Διάπλασις μεγάλος θησαυρός.* (ι διὰ πλας εἰς με - Γάλλος-θ' εἰς αβ - ρώς.) — 375-379. Par M : miel, mère, matin, mort, mois.— 380. Les bons comptes font les bons amis.

Α	Σ	Ο
Ι	Ο	Ω
Ε	Ρ	Ν
Ο	Ρ	Ο
Ν	Ο	Ρ